ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5645 ՕԳՈՍՏՈՍ 16/29 1904 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5645

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրուածք պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ստորագրութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՄԵՐ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՆ ՀԱՆԴԷՊ

Ընդհանրապէս, երբ կրթական հաստատութիւններու հանդիպինք, երբ ամուլ տարեշրջաններ բոլորենք, երբ կրթական հունձքը ուղիղ չի համեմատիր նիւթական զոհողութիւններու քանակին, դրամին վրայ կը ձգենք բոլոր պատասխանատուութիւնները: Դրամի չգոյութեան կամ սակաւութեան դիւրին արդարացումը, մեզի համար եղած է մշտական պատճառ մը, որուն ետեւը կը պահենք մեր բոլոր թերացումները, սխալները, ապիկարութիւններն ու կամակորութիւնները:

Տարօրինակ է մեր այս ընթացքը: Մեր անձնական քմահաճոյքին համար ապիկար ուսուցիչներ կը պաշտպանենք, աղքատիկ յանձնարարութեանց ի պատիւ անարժան ուսուցիչներու յանցանքներուն աչք կը գոցենք, նպատակին դրութեան մը կը հետեւինք պարզապէս՝ պարծենալու համար, դպրոցին մատակարարութիւնը կամ վարչութիւնը մեր սիրած մարդերուն կը յանձնենք, տետրակներու ամբողջական հայթայթման հոգածու չենք ըլլար, այս օրուան ըլլալիքը քանի մը ամիս կը յետաձգենք, մեր խոստումները ճշդապահութիւնով չենք կատարեր, անարժան ուսուցիչները կը վարձատրենք եւ արժանաւորները կը յուսահատեցնենք, վերջապէս ամէն կերպ թերութիւններ եւ պակասութիւններ կը գործենք, բայց դրամը յանցաւոր կը բռնենք, երբ շրջանը կը լմննայ առանց շօշափելի կրթական արդիւնքի մը:

Սակայն ճշմարտութիւնը այն է որ, կրթական այս խեղճափառ շարժումներուն երբեք պատասխանատու չէ դրամը: Պէտք է խոստովանինք թէ, մեր հասարակութիւնը հիմա բաղդատաբար աւելի զարգացած գիտակցութիւն մը ունի հանդէպ իր վարժարաններուն: Բարերար նշան մըն է ասիկա, որ մտաւորական զարգացման քիչ շատ համակրութիւն մը կ'ենթադրէ: Ուրեմն լուրջ ուշադրութիւն մը ընենք, քննելու համար այն իրական պատճառները, որոնք գլխաւորաբար պատասխանատու են մեր կրթական գործի կաղ ընթացքին:

* * *

Մեր հասարակութեան պաշտօնական թէ անպաշտօն դասակարգութիւններուն մէջ փոխադարձ անհամակրութիւն մը կայ: Հարուստ ու աղքատ, ռամիկ եւ ուսումնական, մեծ ու պզտիկ, տեսակ մը ցրուութիւնով, յոխորտանքով եւ արհամարհանքով կը վարուին իրարու հետ: Հարուստը անգթութիւնով կը վերաբերուի աղքատին, որ փոխադարձաբար նախանձով կ'արտասանէ անոր անունը: Ռամիկը դէմ աչքով կը նայի ուսումնականին, որ իր կարգին չի զիջանիր անոր հետ խօսելու: Իրարու չհանդուրժելու, իրար նախատելու, արհամարհելու մոլութիւնը տեսակ մը առանձնաշնորհում եղած է մեզի համար մասնաւորապէս: Նոյն իսկ կարգակիցներու մէջ գոյութիւն ունի այս յատկանիշը: Մինչ այնպէս կը կարծենք թէ, երբ պաշտօնակից մը կամ ասպարիզակից մը կ'անուանարկենք, աւելի մեր պատիւը կը բարձրանայ:

Այս նկատումները, որոնք իրաւացի պատճառներու վրայ հիմնուած կ'ըլլան, ծնունդ կուտան երկպառակութիւններու, բաժանումներու, կուսակցութիւններու: Բայց չկարծէք թէ անձնական սահմանի մէջ կը մնան անոնք: Ալ ոտնակոխ կ'ըլլան ամէն նուիրականութիւն, ամէն սրբութիւն եւ ամէն օգտակարութիւն: Անձնական հաշիւները մէջ կը մանեն՝ ամբողջութեան ենթարկելով հանրային գործերը: Դպրոց, եկեղեցի, հիւանդանոց, որբանոց նշաւակ կ'ըլլան հակամարտ հոսանքներու, տուժելով բարոյապէս եւ նիւթապէս: Առաջնորդ, Թաղականութիւն, Հոգաբարձութիւն, հասարակութիւն այնուհետեւ ինքնապաշտպան ատելութիւնով մը կը լեցուին իրարու դէմ, եւ փոխադարձաբար կը քանդեն իրարու նոյն իսկ ամէնէն օգտակար գործերը:

Դժբաղդաբար, ամէնէն աւելի կրթական գործն է որ զոհ կ'երթայ: Վարժարանները այն հաստատութիւններն են, որոնք համեմատաբար աւելի՛ դրամի, հոգածութիւններու եւ պաշտպանութիւններու պէտք ունին: Անոնց մէջ դաստիարակուող սերունդը, մտաւորականութեան բաւարար աստիճանի մը հասնելու համար կարօտ է ամէնէն կաթոգին պաշտպանութեան, ամէնէն մեղմոյշ գուրգուրանքին: Սակայն անգամ մը որ կուսակցական կիրքերը գրգռուին, բոլոր այս գաղափարները կը քշուին տգիտութեան հոսանքին առջեւէն: Այն ատենն է որ, վարժարանը կը դառնայ կեդրոն մը, ուր կը համախմբուին ամէնէն ապիկար վարիչները, ամէնէն վնասակար պաշտօնեաները: Այն ատենն է որ, կիրքով ամէնէն զօրաւորները գործի գլուխ կ'անցնին, ու նպատակայարմարութիւնով կը կառավարեն: Այն ատենն է որ, բարոյազուրկ ուսուցիչները կը պաշտպանուին, անկարողները կը քաջալերուին: Հետեւանքը բնականաբար այս կ'ըլլայ որ, ծախսուած դրամները պարապի կ'երթան, դպրոցը առանց արդիւնքի իր շրջանը կը փակէ:

Ահաւասիկ բոլոր վարժարաններուն յետամնացութեան գլխաւոր պատճառը: Սրտագին ու անկեղծ համերաշխութեան մը բացարձակ չգոյութիւնն է որ կը ջլատէ ու կը թուլցնէ մեր կրթական թափը: Մեր հասարակութիւնը դժբախտաբար դեռ չէ ըմբռնած թէ անձնական նկատումները խառնելու չեն հանրային գործերուն: Մարդ մը կրնայ ատելութիւն տածել մէկուն դէմ, կրնայ անձնական հաշիւ մը ունենալ, բայց երբ գործը կը վերաբերի Դպրոցի մը, Եկեղեցիի մը, Որբանոցի մը, Հիւանդանոցի մը կամ որ եւ է բարենպատակ հանրային հաստատութեան, հոն լռելու է ամէն կիրք, հոն վերջանալու է ամէն անձնական հաշիւ, ձեռքերը ներդաշնակօրէն համախմբուելու են, որպէս զի այդ հաստատութիւնները ակնկալուած արդիւնքները տան:

Անհամերաշխութիւնը ոճիր մը կը դառնայ, երբ կը գործուի վարժարանին շուրջը: Դպրոցը այն յարկն է, ուր հողագործ, միլիոնատէր մանուկներ, պատանիներ, երիտասարդներ իրենց հոգեկան, բարոյական եւ մտաւորական սնունդը կը առնեն, ուրկէ կ'ելլեն մարդկութեան, եկեղեցւոյ, ազգին ու միջավայրին օգտակար անհատներ, եւ ուրկէ ճառագայթող լոյսը իր բարիքը կը սփռէ իր շուրջ կողմը:

Այս ընդհանուր տեսութենէն յետոյ քանի մը բառ ալ խօսինք Տիարպէքիրի վրայ: Հոս ալ կրթական գործին շուրջը գոյութիւն ունին երկպառակութիւններ եւ բաժանումներ, որոնք ամէն պարագայի մէջ ո՛րքան ալ իրաւացի եւ արդարացի ըլլան, մինչ իրենց վնասակար հակազդեցութիւնը ունին հանրային հաստատութեանց հանդէպ: Տիարպէքիրի միակ արդիւնաւոր կրթական հաստատութիւնը, Ս. Կիրակոս եկեղեցիի երկսեռ վարժարանը, բնականաբար աւելի օգտակար ու աւելի բեղմնաւոր պիտի ըլլար, եթէ հարկադրուած չըլլար հանդիպելու այլեւայլ հակառակութիւններու: Չենք կրնար զսպել գոհունակութեան մը արտայայտութիւնները երբ կը տեսնենք որ, հետզհետէ ջնջուելու վրայ են թիւրիմացութիւնները, հետզհետէ կը մոռցուին անձնական հաշիւները, եւ հետզհետէ կը գնահատուի վարժարանին արդիւնաւորութիւնը: Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. վարդապետ խոստացած է ձեռնտու ըլլալ վարժարանին յառաջդիմութեանը եւ բարւօքմանը: Այս խոստումը անշուշտ գնահատելի եւ պատուաբեր է՝ իր գործադրութեան աստիճանին համեմատութեամբ, եւ մեծ զօրավիգ մը պիտի ըլլայ վարժարանին աստիճանական փայլումութեան: Նորակազմ հոգաբարձութեան անդամներն ալ իրենց պատուաւորութիւնով եւ ձեռնհասութիւնով, անտարակուսելի երաշխիք մը կը ներշնչեն:

Այսօր Տիարպէքիր թէ՛ մտաւորապէս եւ թէ բարոյապէս ակար դիրք մը ունի: Անոր ընտանեկան երդիքներուն տակ հազուագիւտ են, ակնածութիւնը, համաձայնութիւնն ու կենցաղագիտութիւնը: Երիտասարդութեան մեծ մասը անծանօթ է մտաւորական ամենատարրական գիտելիքներուն: Բուն իսկ Ս. Կիրակոս եկեղեցիի վարժարանին շէնքերը խեղճ եւ կքած երեւոյթ մը ունին, ու ցաւի պարուրանքով կը լեցնեն այցելուները, որոնք եկեղեցիին հոյակապութեան եւ դպրոցական շէնքերուն արգահատելիութեան հանդիպադրութեանը առջեւ զարմանքէ զարմանք կը գլորուին: Աղջկանց վարժարանին շէնքին համար ալ տարեկան 30-40 ոսկի վարձք կը վճարուի: Մինչդեռ Տիարպէքիրի հայ ազգաբնակութիւնը, իր նիւթական արդի վիճակովը ալ շատ դժուարութիւն չպիտի քաշէր թէ՛ տղոց եւ թէ աղջկանց համար փառաւոր, հոյակապ եւ առողջապահիկ շէնքեր կառուցանելու, եթէ համերաշխութիւն ըլլար, եթէ անձնականութիւնները վերնային: Տիարպէքիրի ամբողջ երկսեռ ուսանողութիւնը մտաւորական եւ բարոյական բաւարար պաշարով մը օժտելու համար, ի՛նչ կրնայ ընել մինակ Ս. Կիրակոսի վարժարանը, որ դժբաղդաբար տարրական նախակրթարան մը կը ներկայացնէ: Տիարպէքիր ժամանակակից մտաւորականութեան եւ քաղաքակրթութեան հետ զուգընթանալու, եւ դրացի գաւառներու կրթականին՝ գոնէ հաւասարապատիւ դիրք մը բռնելու համար, իր բնակչութեան բաղդատմամբ պէտք ունի քանի մը տարրական եւ մէկ բարձրագոյն նախակրթարաններու:

Իբրեւ վերջաբան, դարձեալ կ'ըսենք թէ, մեր բոլոր կրթական, կրօնական եւ բարեգործական հաստատութեանց կայունութեան կամ յետամնացութեան պատճառը՝ դրամէ աւելի՝ համերաշխութեան եւ իրերհասկացողութեան պակասութիւնն է: Դարմանենք մեր այս թերութիւնը, մոռնանք մեր անձնական հաշիւները, անխառն զգացումներով մօտենանք մեր հանրային հաստատութիւններուն, եւ այն ատեն բարեկարգ ու նախանձելի վիճակ մը պիտի ունենան անոնք:

ՅԱԿՈԲ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԼԵԶՈՒ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Համայնքի մը մտքի զարգացման եւ բարոյական յառաջդիմութեան մէջ ամէնէն լայն տեղը կը գրաւէ լեզուն եւ գրականութիւնը: Իւրաքանչիւր համայնք ունի ինքնուրոյն լեզու մը եւ այդ լեզուն իր մանկութենէն մինչեւ կատարելութիւն զգալի փոփոխութիւն կրած է: Որովհետեւ լեզուն գաղափարի բացատրութեան համար մարդուս միակ միջոցն է, ամէն ատեն լըջօրէն մշակուած է, ո՛ւ աւելի կատարեալ ձեւ մը տալու համար անոր: Գիրը ամէնէն կենսական պէտքն է լեզուին համար: Զի խօսք մը ո՛րքան ազդու եւ իմաստալից ըլլայ, կրնայ ժամանակի ընթացքին մէջ մոռացութեան ծոցը թաղուիլ, սակայն գիրը կը մնայ եւ լեզուի կերպարանափոխութեան ընթացքին մէջ գիրը իբր զօրաւոր պատուար մը կը ծառայէ: Խորհողն ու խօսողը տարբեր լեզուներ կը գործածեն: Հետեւաբար գրականութեան մէջ ալ ժամանակի եւ միջավայրի փոփոխութեամբ անջատ լեզուներ կրնանք գտնել մեր գրականութեան մէջ, եթէ անոր ծագումը որոնենք: Այսպէս իրարմէ անհունապէս տարբերութիւն ունին գրական եւ գաւառական լեզուն, որոնք կը ստորաբաժանուին գաւառաբարբառներու: Իսկ մամուլը կամ գրականութիւնը լեզուի այդ տեսակներուն մէջտեղ սահման եւ կանոն դրած է:

Երբ մեր գրականութեան սկիզբը ելլենք, պիտի տեսնենք որ անիկա Քրիստոնէութենէն ծագում առած է Յունական-Բիւզանդական ազգաց նման: Այդ նախնական շրջանի կրօնական մեթոդը գրականութեան մէջ տարբեր կերպարանք եւ տարբեր երեւոյթ ունի, վասն զի հին Հայոց մտաւորական շարժումը Քրիստոնէութենէն կը սկսի, Դ. դարու Լուսաւորչեան բարեկարգութիւններէն:

Գիրը եւ Քրիստոնէութիւնը առաջին նախաշարժիչ տարրերն եղան հայ մատենագրութիւնը յունական մատենագրութեամբ խմորող, այնպիսի միջոցի մը մէջ ուր բիւզանդական աշխարհը իր եկեղեցականութեամբ կրօնական բուռն պայքարներ կը մղէր բանիւ ու գրչով, որով յոյն մատենագրութեան համընթաց հայ գրականութիւնն ալ կրօնական գոյն առած եւ կրօնական գործեր ի լոյս եկած են:

Այսպէս, Նոր եւ սրբազան կրօնքի ազդեցութեամբ, գրականութիւնն ալ նոր զարգացում մը կ'ունենայ եւ հեթանոսական դարերու բոցավառ երեւակայութեան արդիւնք եղող Առասպել ու Վէպ, Երգ ու Մանի, այլեւս քրիստոնէական տարազով կը զգեստաւորուին: Եկեղեցական դասն ալ առանձնային գրականութեան մեծապէս առաջնորդ եղած են աստուածաբանական գրուածներու մեկնութեամբ, բանաստեղծութեամբ, որ կը տեսնենք Շարականի եւ հոգեւոր երգերու մէջ ամփոփուած եւ որ Հայ. Եկեղեցւոյն գոգը կ'ըմբոշխնենք, իրենց գերթռիչ իմաստի եւ երգասացութեան համաչունչ բարեյարմարութեամբ:

Ա՛յսպէս կրօնքի ու եկեղեցիի բոլորանուէր եկեղեցականներու բուռն մարտնչումներն էին միայն որ խիզախօրէն կարող եղան բնաջինջ ընել մեր հին կրօնքի գրականութիւնը, անոր տեղը դնելով հոգեկան գրականութիւն մը, որով մեր հին վիպա-բանաստեղծութեան տեղ բռնեցին հոգեւոր նուագերգութեան քաղցր մեղեդիները, փիլիսոփայութեան տեղ՝ կրօնական պերճախօսութիւնը, հմայական գիտութեանց տեղ՝ Տօնացոյցերու եւ Տաղարաններու կազմութիւնը, ընդ որս բիւզանդական աշխարհին նման գրական եւ պերճախօսական մէկ մէկ ճիւղեր համարուեցան բեմը ու քարոզը, եւ քարոզի վրայ յօրինուած շատ մը երկեր նոր ազնուութիւն եւ հմայք տուին գրականութեան, որոնց կեդրոններ եղած են վանական ուսումնավայրերը:

Եւ ասոնք ամէնը մեծապէս սատարած են լեզուին եւ գրականութեան ալ ըստ ամէնայն յառաջացման եւ զարգացման, այնպէս որ առօրեայ մամուլն ալ լուսաւորութեան նոր փարոս մը եղաւ գրականութեան համար: Հին լեզուն եւ հին գրականութիւնը իրենց օրհասականութեան հասնելով, իրենց տեղը կուտան հետզհետէ այժմեան ընդհանրացած լեզուին եւ գրականութեան, թէեւ չենք կարող համարել աշխարհաբարը բոլորովին կատարեալ լեզու մը, բայց վերջապէս օրուան մամուլը անոր մշակութեան եւ կատարելագործութեան համար ջանք եւ խնամք կը նուիրէ: Վերջերս Յովսէփ-Իզմիրեանց գրական Յանձնաժողովն ալ նկատի առնելով անոր աւագ կարեւորութիւնը, որոշեց «Արդի հայերէնի բառարանին համար նախապատրաստական նիւթերու հաւաքածոյ մը կազմել, իւրաքանչիւր բառի հանդէպ բառարանական սովորութեան տեղեկութիւններով եւ մանաւանդ ծագման եւ կիրառութեան մասին բացատրութիւններով:»

Քանի որ լրագրական խմբագրութիւններ համայնքի մը դաստիարակութեան ազդակն են, հետեւաբար այդ վարիչ մարմիններն ալ կոչուած են հանրային ոչ նուազ ծանր պաշտօն մը յանձն առնելու, զի լրագիրը կ'արտայայտէ համայնքին գրական պէտքը, լրագիրն է որ վերջապէս լուրջ գրուածներու հետ, երբեմն երբեմն երգիծաբանական գրութիւններով մտքերու զարկ կու տայ, ծաղրելով մեր տոհմային առողջ եւ ընտանեկան կեանքի մէջ արմատացած յոռի բարքերը, զեղծումները:

Միւս կողմէ գաւառի անկիւններուն մէջ պակաս չեն եղած ինքնատիպ գրիչներ, որոնց ամէնէն ցայտուն եւ հարազատ ներկայացուցիչները կրնան համարուիլ Թլկատինցի, Գեղամ, Շահրիկեան եւն., որոնք տեղական բարբառով սովորոյթները, տոհմային աւանդութիւնները ներկայացուցած ատեններնին գաւառական լեզուին ճոխութիւններն ալ ցոյց կուտան, բառերու եւ ասութեանց հաւաքածուներով, որ գրական լեզուի եւ մատենագրութեան ճոխ պաշար մը կրնան հայթայթել:

ԱԲԻԿ Տ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՔՈՒՆԸ ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է

Ապրելու պայմաններուն անշրջելի, բնազդումի ներգործութեանը ենթակայ՝ անբան անասուններէն մինչեւ բանական մարդը, բոլոր գործարանաւոր կենդանիներ գիտեն հանգստութեան անհրաժեշտ պէտքը, աշխատութենէ յոգնած մարմինին կազդուրելու համար: Հանգստութիւնը մարմնոյն բնական պահանջքն է: Առանց հանգստանալու յարատեւ աշխատութիւնը համանիշ է մահուան: Ձեռքը որ մուրճը սալին վրայ զարնելէն եւ ոտքերը երկարատեւ շրջագայութենէն կը յոգնին՝ անհրաժեշտ պէտքը կը զգան հանգստանալու: Վերջապէս մարմնոյն այն ամէն մասերը՝ որոնք գործօն կեդրոններ են, կարենալու համար շարունակել իրենց ընթացքը, պարտին ունենալ հանգստանալու մասնաւոր ժամանակներ: Սնունդը բաւ չէ միայն, մարմնոյն մաշած մասերը նորոգելու եւ մարմնոյ մեքենային յարատեւ ընթացքը պահպանելու համար:

Գործօն կեդրոնները, իրենց գործելու եղանակին տեսակէտովը, երկուքի կը բաժնուին Ա. Կամքի հպատակ եւ Բ. կամքէն անկախ: Անդամները կը հպատակին կամքին, կը գործեն եւ կը հանգստանան երբ ուզուի. այս պատճառով յոգնած այս մեքենաներուն՝ հանգստութեան դերը առաւ շատ դիւրին: Բայց կամքէն անկախ կեդրոնները այսպէս չեն, միշտ կը գործեն. մարդ մը ուզելով չի կրնար իր սրտին բաբախումը դադրեցնել, բայց կրնայ ձեռքը ուզածին պէս գործածել: Սիրտն ու թոքը, այս անկախ կեդրոնները՝ կեանքի հետ գործի կը սկսին եւ մահուան հետ կը դադրին գործելէ. թէ՛ ցերեկ եւ թէ գիշեր չկայ ժամանակամիջոց մը որ այս մեքենաները չգործեն: Հոս սա հարցումը կը ներկայանայ մեր մտքին. ուրեմն այս գործօն կեդրոնները բացառութի՞ւն են այն օրէնքին թէ ամէն գործօն կեդրոն պարտի հանգստութեան մասնաւոր ժամանակ ունենալ, այլ թէ ոչ անկարող է շարունակել իր ընթացքը: Ո՛չ, այս յարաշարժ մեքենաները իրենց հանգստանալու մասնաւոր ժամանակներն ունին: Սիրտը՝ որ թէ՛ ցերեկ եւ թէ գիշեր միշտ կը բաբախէ, ունի իր հանգստանալու մասնաւոր ժամանակը. իւրաքանչիւր զարկէն կը հանգստանայ եւ զօրութիւն առնելով վերստին կը սկսի իր զարկին: Այսպէս ո՛րքան աշխատութիւն նոյնքան եւ հանգստութիւն կը վայելէ: Ուրեմն ուրիշ հարցում մըն ալ կը ներկայանայ. քանի որ մարմնոյն ամէն գործօն կեդրոնները հանգստանալու համար ժամանակ ունին եւ այնու կրնան գոհացնել իրենց պէտքը, ուրեմն ի՞նչ պէտք ունի քունը. առանց անոր՝ հանգստանալ կարելի չէ՞: Թերեւս շատեր խորհած չեն թէ ինչո՞ւ քունը կեանքի անհրաժեշտ է, թէ 5-6 օր անկէ զրկուողները կը զրկուին նաեւ կեանքէն եւ ինչո՞ւ քնատները միշտ ակարակազմ եւ նիհար կ'ըլլան: Կայ մեր մարմնոյն մէջ գործօն կեդրոն մըն ալ, շատ կարեւոր կեդրոն մը՝ որուն հանգստութիւնը միայն քունով կ'ըլլայ, առանց քունի որ եւ է միջոց չի կրնար անոր հանգստութիւն մատակարարել: Այս գործօն կեդրոնը միտքն է, ուղեղը՝ որ մեզ անասուններէն կը գերազանցէ. մինչ արթուն է, կը գործէ անդադար, առանց դադար առնելու վայրկեան մը: Այո՛, այս գործօն կեդրոնը՝ միտքը միշտ կը մտածէ, կը խորհի, կը խորհրդածէ, կը զգայ, կը զննէ, կը քննէ, կը տրամաբանէ, վերջապէս միշտ կը գործէ. չկայ մաթեմաթիքական ամենէն պզտիկ թուանշան մը որ կարենայ մատնանշել թէ ե՛րբ մարդը արթուն է՝ միտքը կը հանգստանայ: Միտքի երկվայրկենական հանգստութեան համար երկվայրկենական քուն անհրաժեշտ է: Մերթ հանգստութիւնը միայն քունով կ'ըլլայ. ահա այս միջոցով է որ յոգնած միտքը կը վերստանայ իր ուժը եւ կը գործադրէ իր պաշտօնը. ահա թէ ինչո՞ւ քունը անհրաժեշտ է կեանքի համար:

Մ. Բ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԵՊԻԿՈՒՐԵԱՆ ՊԱՐՏԷԶ

ՃՇՄԱՐՏԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բոլոր այն բաները՝ որոնց արժէքը կախում ունի ամէն կարգի նորոյթէ եւ արուեստի որոշ ճաշակէ մը, շո՛ւտ կը հիննայ: Գեղարուեստական նորաձեւութիւնը կ'անցնի միւս բոլոր նորաձեւութիւններուն պէս: Կան սեթեւեթիկ բաներ, որոնք կը նկրտին իբր նոր ցուցադրուիլ, նման այն շրջազգեստներուն՝ որոնք կ'երեւին մեծ դերձակներու խանութին մէջ, եւ սակայն ասոնք տարուան լոկ մէկ եղանակ կը տեւեն: Հռոմի մէջ, արուեստի անկումին ատեն, Կայսրուհիներուն արձանները վերջին նորաձեւութեան համաձայն կը վարսայարդարուէին: Այս գլխազարդերն ընդհանրապէս ծաղրաշարժ կը դառնային. հարկ կ'ըլլար փոխել զանոնք, ուստի եւ մարմարեայ կեղծամներ կը դնէին անդրիներուն վրայ: Վայելչութիւնը պիտի պահանջէր որ այս արձաններուն պէս գեղազարդ ձեւ մը յօրինուէր ամէն տարի: Ու կը տեսնուի թէ հիմա, որ մարդիկ շատ շուտ կ'ապրին, գրական դպրոցները սակաւամեայ եւ երբեմն սակաւամսեայ կեանք ունին: Կը ճանչնամ պատանիներ եւ երիտասարդներ, որոնց ոճը երկու կամ երեք սերունդի թուականը կը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (23)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՒՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՕՐԸ

Նօտարը այդ խօսքերը ըրաւ, տեսակ մը խրոխտանքով, ուսուցիչ ձայնով մը, օրէնքի մարդոց խիստ լեզուն եւ ձեւը փոխ առնելով:

Իվոնի ամօթխածութիւնը անցած էր ալ եւս: Հրաշալի բոց մը գունաւորած էր այտերը: Նօտարին պատասխանելիքներուն շուրջը կառչեցաւ:

— Պարո՛ն, ո՛չ կը բաւէ. ապահով եղէք որ ատանկ պատասխանատուութիւններէ չեմ վախնար: Եթէ երբեք ըլլան իսկ, ես չպիտի տեսնեմ:

Այս խօսքերը վայրագ կորովով մը արտասանուեցան, եւ անոնց անմիջական արդիւնքը աս եղաւ որ Պրիւլէ ստիպուեցաւ քանի մը տեղ դնել իր դիմաց գտնուող զոհը:

Պրիւլէ զգացած էր Իվոնի ձայնին մէջէն անցնող սարսուռը, որ յուսահատութեան թելադրած բուռն որոշումներուն յատուկ նշանն է:

Իվոն շարունակեց, իր վրդովմունքը զսպելու ճիգ մը ընելով.

— Պարո՛ն, հապա այն յետ-գրութիւնը, որով լոբային հարստութեանը տիրանալու իրաւունք ունինք, ժառանգորդները երկուքն ալ չըլլալու պարագային:

— Օրիորդ, այդ երկրորդ վաւերագիրը մեծ կշիռ ունի. կրնամ մէջտեղ հանել կամ անհետացնել զայն: Դուք պէտք է որոշում մը տաք այդ մասին: Նորէն կ'ըսեմ. կրնամ ձեզ մոխիրի վրայ նստեցնել կամ հարստացնել ըստ հաճոյս: Դուք վճռեցէք ձեր ու ձեր մօր բաղդը:

— Կեցէ՛ք: Ապահո՞վ էք թէ գոյութիւն չունին այն ժառանգորդները, որոնց վրայ կը խօսուի այդ կտակային թուղթերուն մէջ:

Պրիւլէ չկրցաւ զսպել իր զգացումները: Իր չափազանց աղտեղ հոգին երեւան հանեց: Հեգնական շեշտով մը ըսաւ.

— Ո՛չ, ապահով չեմ, կամ թէ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ, ըսել, ապահով եմ ժառանգորդներուն գոյութեան: Բայց իրենց գիտնալիք բանն է, ոչ թէ իմինս, մէջտեղ ելլել: Օրինական բոլոր ձեւակերպութիւնները եւ պահանջումները կատարեցի: Ինծի չի վերաբերիր անոնց բերնին տալ հարստութիւն մը՝ որուն չեն հետաքրքրիր:

— Եթէ այս հարստութեան մենք տիրանայինք, ճշմարիտ ժառանգորդներուն անգիտութեան շնորհի՞ւ պիտի ըլլայ այդ բանը:

— Ո՛հ, ճշմարիտ ժառանգորդները կրնան ըլլալ անոնք միայն որոնց ձեռքին մէջ կը գտնուի դրամը. ժառանգական պայմաններն ալ ուրիշ երաշխիք չունին բայց միայն աննենգութիւնը, եւ ատիկա ալ սուրբերուն գործն է: Օրիորդ, մինակ ես չեմ որ այդպէս կը վարուիմ: Դուք ալ համանման ընթացք մը չպիտի՞ բռնէիք:

Դէշ ծիծաղ մը կ'ընդլայնէր Նօտարին դիմագիծերը: Նենգամտութիւնը եւ սուտը ի յայտ կուգային շատ արտայայտիչ ուժգնութեամբ: Իվոն չկրցաւ համբերել:

— Պարո՛ն, չեմ կարծեր որ սուրբ ըլլալու պէտք ունենայ մարդ, համարձակ ուղղամտութեան հաւատարիմ մնալու համար: Կը բաւէ որ մարդ գող չըլլայ: Պարո՛ն նօտար, կարծեմ բաւական յստակ կը խօսիմ, այնպէս չէ՞, ըսաւ Իվոն մեծանձնութեամբ:

Պրիւլէ լաւ ապտակ մը ընդունած էր դէմքին վրայ:

Կանանչ գոյն մը առաւ դէմքը, յետոյ, մէկէնիմէկ, ուղեղը խուժեց արիւնը:

— Շատ յստակ կը խօսիք, օրիորդ, որովհետեւ ձեր խօսքերը համարժէք են նախատինքի մը:

— Ահ, ճշմարտութիւնը կրնա՞յ նախատինք մը համարուիլ պարագային համեմատ, գոչեց Իվոն արհամարհոտ նենգութեամբ մը: Գոհ եմ այդպէս ըլլալը ձեզնէ իմանալով:

Պահ մը լուռ մնաց Նօտարը, ու տարօրինակ, ընդհատ քայլերով չափչփեց սենեակը, միտքով բառեր մրմնջելով: Յետոյ կանգ առաւ մանկամարդ աղջկան առջեւ:

— Ըսել է պատերազմի յայտարարութիւն մը կ'ընէ՞ք, ըսաւ Պրիւլէ, գէշ ձայնով մը ու ակռաները կրճտելով:

Իվոն ցցեց հասակը, սէգ եւ արիասիրտ, յոխորտ ու մաքուր նայուածքով մը չափչփելով դիմացինը:

— Յայտարարութիւնն է պարկեշտ կնոջ մը, որ երկար ատեն հնազանդած է իր որդիական սիրոյն, եւ որ չուզեր իր անձնազոհութիւնը այնքան առաջ տանիլ, մինչեւ իսկ զոհելով իր պատիւը, կամաւ մեղսակիցը ըլլալով նենգութեան մը, գողութեան մը: Պարո՛ն Պրիւլէ ա՛լ կը բաւէ ո՛րքան համակերպեցայ: Մայրս ալ եթէ հոս գտնուէր եւ թափանցէր ինծի, դարձեալ ձեր երեսին պիտի նետէր այդ անպատուաբեր արարքները:

Պրիւլէ մռնչիւնի պէս ձայն մը հանեց, մինչ իր թեւերը վեր կ'ելլէին, կարծես յանդուգն աղջիկը ջախջախելու համար իր խոշոր բռունցքներուն տակ:

— Իմ ալ զգուշաւոր վարմունքս, համբերութիւնս ու երկայնմտութիւնս կը բաւեն: Զայրոյթ կը պատճառէք: Ալ հերիք որքան արհամարհեցիք ու նախատինքներ տեղացուցիք: Ձեր մօրմէն յետոյ կարգը ձեզի եկած է գլուխ բռնելու ինծի դէմ: Ի՞նչ ուրեմն, երբոր անգամ ըլլալով կը կրկնեմ, ո՛չ չպիտի խնայեմ ձեզի, ձեռքիս մէջ կը գտնուիք եւ թող չպիտի տամ: Ձեր հպարտութիւնն ու կամակորութիւնը թող գլուխ ծռէ: Վաղը կոչնակը ղրկել պիտի տամ ձեզի եւ առնելիքս պիտի պահանջեմ. Կործանումն ու ամօթը չպիտի ուշանան շրջապատել ձեզ, եթէ երբեք այսօր իսկ հաւաստիքը չընծայէք ձեր հնազանդութեան:

— Ինչ որ ունէի ըսելիք, ըսի արդէն, պատասխանեց Իվոն: Կրնաք անհանդուրժելի մարդ մը մնալ մինչեւ վերջը: Թշուառական մըն էք դո՛ւք:

(Շարունակելի)

կըէ արդէն, ու վաղնջական կ'երեւի։ Ծորաբորագործութեան ու մեքենաներու այս օգտակար յառաջդիմութեան արդիւնքն անտարակոյս շարժանք կ'ազդէ ամենուն։ Պ. Պ. Լիմօն ու Միլ Կոնքուռները եւ երկաթուղիներու առնը, կարելի էր առկային երկարակեաց ըլլալ գեղարուեստական գրուածքով մը։ Բայց հեռաձայնի հնարումէն ի վեր, գրականութիւնը, որ բառքերէն կախուած ունի, վհատեցուցիչ արագութեամբ մը կը վերանորոգէ իր բառաձեւերը։ Պէտք ըսենք ուրեմն Պ. Լիւտովիգ Հալեվիի հետ, թէ պարզ, անաճեմեալ, անպաճոյճ ձեւը միայն չինուած է հանդարտօրէն անցնելու համար, ո՛չ թէ դարերէ—ինչ որ չափազանցութիւն է—, այլ տարիներ։

Միւս դժուարութիւնը կը կայանայ պարզ ձեւը սահմանելու մէջ, ու պէտք է խոստովանիլ թէ մեծ է այս դժուարութիւնը։

Բնութիւնը, գէթ այնպէս՝ ինչպէս մենք կրնանք ճանչնալ, ու կենսաբանական միջավայրերու մէջ, պարզ բան մը չի ներկայացներ մեզի, ու արուեստը չի կրնար յաւակնիլ աւելի պարզութեան քան թէ բնութիւնը։ Սակայն եւ այնպէս բաւական լաւ կը հասկնանք զիրար, երբ կ'ըսենք թէ այսինչ ոճը պարզ է, իսկ այնինչը՝ ո՛չ։

Պէտք ըսել ուրեմն որ, եթէ իսկապէս պարզ ոճ չկայ, կան այնպիսի ոճեր՝ որոնք պարզ կ'երեւին, եւ թէ ճիշդ ատոնց կցորդուած կը թուին գեղեցկութիւնն ու երկարատեւութիւնը։ Ա՛լ ուրիշ բան չի մնար՝ բայց միայն պրպտել թէ այդ անորսալի բարեյաջող երեւոյթն ինչ բանէ ծագում կ'առնէ։ Ու պէտք մտածել անտարակոյս թէ ոճերուն այդ երեւոյթը կը ծագի, ոչ թէ անկէ որ ուրիշներուն չափ ճոխ չեն այլազան տարրերու հաւաքականով, այլ ընդհակառակ անկէ՝ թէ կը կազմեն ամբողջութիւն մը, ուր բոլոր մասերը այնչափ լաւ ձուլուած են՝ որ ա՛լ չեն ընդրոշուիր։ Լաւ ոճ մը, վերջապէս, կը նմանի լոյսի ա՛յն շառաւիղին՝ որ պատուհանէս ներս կը թափանցէ գրած վայրկեանիս, ու իր ճերմակ յստակութիւնը կը պարտի զինքը բաղադրող եօթը գոյներու սերտ միութեան։ Պարզ ոճը կը նմանի թափանցիկ յստակութեան։ Բարդ է, բայց այնպէս չերեւիր։ Լոկ պատկեր մը կ'երեւի, ու գիտէք թէ ո՛րչափ քիչ կ'արժեն պատկերները, երբ բանաստեղծը չէ դասաւորեր։ Այլ եւ հասկցնել ուզեցի թէ, լեզուի մէջ գեղեցիկ ու թանձրալի պարզութիւնը սոսկ երեւոյթ մըն է, եւ թէ առաջ կու գայ միմիայն խօսքի մասերուն վայելուչ շարակարգութենէն ու անվրէպ յօդուածութենէն։

Թարգմ. Ա. Ն. Թ. ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մանչուրիոյ մէջ.— Ճապոններուն շարժումները.— Ֆորմոզայի մէջ — Ճապոնական զինուորներ։

Բարիզ 24 օգոստոս.— Քանի մը անգամներ ծանուցուեցաւ թէ ճապոնական զինուորներ դէպ ի Լիաօ-Հօ կ'երթան՝ գրաւելու Թայ-Կէ-Հօյի վարի մասը եւ այդ կերպով ապահովելիք մը առաջ բերելու Ռուսներուն աջ կողին վրայ։ Այդ շարժումը, Ճապոններուն միտքին մէջ կը լրացնէ Ա. զօրաբանակին զինուորներու կատարած շարժումը, դիւրացնելով այն անցքերը որոնց վրայ կը գտնուի Թայ-Հօյի շուրջը։ Կուրոփաթկին երկու ղեկավարով դէպ կը գրաւէ մէկ կողմէ Քուրօքիի բանակը եւ միւս կողմէն Լիաօյի զօրախումբը, Ճապոնները կը խորհին թէ պէտք եղածին պէս թող չեն տար Ռուսներուն որ եւ է շարժում կատարել դէպ ի հարաւ՝ այդ ուղղութիւնը արգիլող բանակէն զինուորներ առնելու Բորթ-Արթուրի համար։ Աւելի առաջ եղած է այն օգնութիւնը զոր Օքու զօրավարը ըրաւ Բորթ-Արթուրը պաշարող Ճապոններուն՝ երկու զօրաբաժին օգնութեան ղրկելով անոնց։ Միւս կողմէ Լիաօ-Հօյի զօրախումբին զինուորները շատ քիչ կ'երեւային։ Արդարեւ այդ զինուորները Ֆորմոզայէն կու գան. այդ կղզին, պատերազմի սկիզբը, կային հոն Ճապոններու 12 վաշտ, երեք հեծելագունդ, 48 թնդանօթ եւ ամրոցներու երեք գումարտակ. մանաւանդ, քիչ ետքը 13րդ զօրաբաժին մը կազմուեցաւ յատկացուած, երեք կիսաբաժիններու բաժնուած էին. Նոյնպէս պահեստները կը լրացուէին ուրիշ զօրաբաժիններու յատկացուած իւրաքանչիւր տարուան նոր զինուորներով։ Կարելի չէ որ Ճապոնները մեծապէս պակսեցուցած ըլլան Ֆորմոզայի զինուորներուն թիւը, ենթադրելով իսկ որ հոն միակ կիսաբաժին մը թողած ըլլան. ինչպէս կ'երեւայ Լիաօ ղրկուած զինուորներուն առաւելագոյն քանակութիւնը երկու կիսաբաժին կը հաշուուի։ Այդ թիւը բաւական կը համապատասխանէ այն վեց հազար զինուորներու թիւին հետ, որոնց համար շաբաթ մը առաջ ծանուցուեցաւ թէ Ին-Քէու ցամաք ելած են։ (Թան)

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Գործունէութիւնը Քրոնշտատի մէջ.— Մարտանաւեր.— Բալթիկի նաւաբաժինը.— Նոր ներքին գործոց նախարարութիւնը։

Բարիզ, 24 օգոստոս.— Նիւ-Եորք Հէրըլդ հեռաձայնական հեռագիրը կը հրատարակէ Բեդերսպուրկէն.— «Քրոնշթատը այցելողները կրնան կառավարութեան նաւագործարանները պաշտպանող պատուարներուն բարձունքէն տեսնել թէ, հակառակ քանի անգամներ հաղորդուած լուրերուն, Պալթիկի նաւաբաժինը առկային ճամբայ ելած չէ, բայց անոր մեկնումին պատրաստութեանը համար փութով կ'աշխատուի։ Եմմանուէլ եւ Ուզումրուս, երկրորդ կարգի գեղեցիկ յածանաւեր, նաւարաններէն դուրս ելան Քրոնշթատ երթալու համար։ Օլեկ, որ զօրաւոր թնդանօթներ ունի, խարսխած է Ֆրանքեռուսական նաւարաններէն դուրս, Նէվայի մէջ. բազմաթիւ գործաւորներ անոր վերջին պատրաստութիւնները կը տեսնեն։ Ալեքսանտր Գ., Օրէլ, Ալեքսանտր Բ., Նավարին, Սիսոյ Վէլիքի, Ամիրալ Նախիմով, Տիմիթրի Տոնսքոյ, Սվէթլանա եւ ուրիշներ Քրոնշթատի նաւահանգիստին մէջ խարսխած են։ Ասքոլտ եւ Կրոմոֆոյի վիճակը մեծ հետաքրքրութիւն կը պատճառէ։ Նովոյէ Վրէմիա կ'ըսէ. «Զէմչուկոյի նման եղերական դէպքի մը ներկայ պէտք չգտնուինք, եւ ափսոսութիւնները անօգուտ պիտի ըլլան։» Պ. Նէմիրովիչ Տանչէնքօ կը հեռագրէ թէ Շթաքել զօրավարը կրցած է իր կամաւորները զինել քանի հազար հրացաններով զորս Ճապոնները թողած էին ռուսական ականներու պայթումէն առաջ եղած խուճապի մը պահուն։ Քուրոբաթքին զօրավարը կ'ըսէ թէ մեծ ճակատամարտը մօտալուտ է, բայց թէ խիստ բազմաթիւ յառաջապահներ խնամով կը ծածկեն Ճապոններուն շարժումները։

Բեդերսպուրկ.— (Մաթէնի թղթակցէն).— Զրոյց կայ թէ Պ. Տուրնով ատրպատութեան նախարար պիտի ըլլայ, բայց այդ զրոյցին հաստատուելուն պէտք է սպասել. սա ալ յայտնի է որ քիչ ատենէն պիտի կատարուի ներքին գործոց նախարարին անուանումը, նոյն իսկ Զարեւիչին մկրտութենէն առաջ։ Բեդերսպուրկի մէջ շինուած երեք յածանաւեր, Օլեկ, Եմմոցուկ եւ Ուզումրուս, ինչպէս նաեւ Քամչաթքա գործարաննաւը, Պալթիկի հրամանատարին հրամանով, անմիջապէս պիտի ընդունուին գործօն նաւատորմին մէջ։ Քրոնշթատի մէջ պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուին, որպէսզի Պալթիկի նաւատորմը կարենայ ճամբայ ելլել սեպտեմբեր 15ին։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Շթոսէլ զօրավարին հեռագիրը.— Վերջին յարձակումը.— Կորուստներ.— Ճապոններուն յառաջացումը։

Բարիզ 24 օգոստոս.— Մաթէն հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Բեդերսպուրկի իր թղթակցէն.— «Շթոսէլ զօրավարը կը հեռագրէ թէ Ճապոններուն մէջ նոր յարձակումն ալ ետ մղուած է, Ճապոններուն համար մեծամեծ կորուստներով։ Ֆրանսայի զինուորական կցորդ Բիւլվիլ հարիւրապետը, կ'ըսուի թէ՝ Բորթ-Արթուրէն մեկներ է, բայց անոր մասին տեղեկութիւն առնուած չըլլալով Ֆրանսայի դեսպանատան մէջ մտահոգութիւն կը տիրէ։ Լիաօ-Եանկէն մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երեսուն հազար Ճապոններ, երկու հարիւր թնդանօթներով, Ին-Քէուէն դէպ ի Հայ-Չէնկ ու Նիւ-Չուանկ կ'երթան երկաթուղիին վրայ։ Երրորդ զօրախումբ մըն ալ դէպ Հինչէու կ'երթայ, երկաթուղիին արեւմտեան կողմէն։»

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔԻ ՄԷՋ

«Ռոսիա» եւ «Կրոմպոյ».— Վերադարձ.— Ծակ ծակ եղած ու աւերուած.— Վիրաւորներուն վիճակը։

Վլատիվոսթոք, 24 օգոստոս.— Ռոսիա եւ Կրոմպոյ վերադարձէն առաջ Ռուրիքի արկածը իմացուած ըլլալով, ժողովրդեան սաստիկ բազմութիւն մը անձկալից կը սպասէր յածանաւերուն, որոնք երեւցան, ծխնելոյզները քանդուած կամ ծակած եւ կայմերը եւ ուրիշ փոքր գործիքները քանդուած։ Նաւերուն մարմիններն ալ ծակ ծակ եղած էին ռումբերէն. Վերնայարկը, ծածկոյթներու տակ դրուած էին վիրաւորները որոնք քաղաք տարուեցան։ Մեռածները ծովը նետուած էին սովորական արարողութեամբ. երբ մարմինները ծովը կը նետուէին՝ թնդանօթը կը գոռար, դրօշը կէս կը պարզուէր եւ երէցը կը կարդար մեռելական աղօթքը զոր ներկաները կը կրկնէին։ Սքրիտլով ծովակալը այցելեց Ռոսիա եւ Կրոմպոյ յածանաւերը. Ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց սպաներուն եւ զինուորներուն, որոնք զինուորական կերպարանքնին պահած էին, իրենց կրած անհնարին փորձերուն հակառակ։ Ցածանաւերուն կամրջակներուն վրայ դիտանոցները կոտրած են, քանի մը խողովակներ բոլորովին քանդուած են, Կրոմպոյի բազմաթիւ խցիկը բոլորովին քանդուած է։ Նաւաստիները դիւցազնաբար կռուած էին. անմրմունջ կը մեռնէին. այդ մեռնողները ... Ռոսիայի սպաներէն մէկը ... ինչպէս նաեւ ... [illegible] Կրոմպոյի հրամանատարը՝ դնդապետ Տապիչ իր մէջքը ... Ռոսիայի հրամանատարը ... [illegible]

անգործածելի վիճակի մատնուած են, հրամայեց պատրաստել նաւը օդը հանելու համար, որպէս զի անձնատուր չըլլայ։ Ռոսիայի բարձրաստիճան սպաներէն Պէրլինսքի դնդապետը ճակատամարտին սկիզբները մեռաւ, ռումբ մը կառքը գլուխին զարնուելէն։ Երկու տեղեկանոններ իրենց կեանքը վտանգի ենթարկեցին մտնելով Ռոսիայի մէջ առաջ եկած հրդեհ մը զոր ռումբ մը առաջ բերած էր, ականամթերքները բռնկցնելով։ Բազմաթիւ նաւաստիներ ողջ այրեցան եւ կամ մեռան առաջ եկած պայթումէն։ Հրդեհը շուտով մարեցաւ, բայց վերջապէս տեղեկանոնները թէեւ վիրաւոր, սակայն կրցան կրակը մարել, պայթելու մօտ ռումբերը ջուրը նետելով։ Ռուրիք ունէր 700 նաւազ, 85 ենթասպայ եւ 23 սպայ, առանց հաշուելու հրամանատարը՝ դնդապետ Թրուսով, բժիշկ մը ու երէց մը։

Բեդերսպուրկ.— Պաշտօնական աղբիւրէ կը հաղորդուի Սէցէնքօ դնդապետին օգոստոս 21 թուական մէկ հեռագիրը, որով տեղեկութիւններ կու տայ Ռոսիա ու Կրոմպոյ յածանաւերու սպաներուն առողջական վիճակին վրայ։ Թէ՛ դնդապետ Տապիչ եւ թէ միւս վիրաւոր սպաներուն վիճակը գոհացուցիչ է։

ՉԷԶՈՔՆԵՐԸ

«Սմոլենսք»ի խուզարկութիւնները.— Ուաշինկթընի մէջ.— Չինու ապառազինութիւնները։

Տուրպան, 24 օգոստոս.— Բրիտանական Քոմիթէն շոգենաւին նաւապետը բողոքեց ռուսական Սմոլենսք օժանդակ-յածանաւի սպաներուն արարքներուն դէմ, վասն զի հրամայած էր բրիտանական նոյն շոգենաւին որ կենայ։ Կը կարծուի թէ Սմոլենսք կը փնտռէ անգլիական Օրմիկ շոգենաւը որ Նիւ-Եորքէն Ֆուզան կ'երթայ երկաթուղիի երկաթներով։ Օրմիկ կիրակի օրը ճամբայ ելեր է Տուրպանէն։

Լոնտոն.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն.— «Երէկ իրիկուն ու գիշերը հեռագրով եւ հեռաձայնով անընդհատ հաղորդակցութիւններ կատարուեցան Մ. Նահանգաց ծովային ու արտաքին գործոց նախարարներուն եւ Պ. Ռուզվէլթի միջեւ։ Ասոնց հետեւանքով որոշուեցաւ որ Շանկայի մէջ եւ ուրիշ տեղեր Ամերիկացիներուն վերաբերեալ ինչքեր եթէ վնասուին պատերազմիկներէն մէկուն կողմէ կատարուած ոտնձգութիւնով, Զինու որ եւ է մէկ ընծայքին իբրեւ հետեւանք, Մ. Նահանգները վնասի հատուցում պիտի պահանջեն պատերազմին ետքը։

Բէքին.— Չինու բանակին վերակազմութեան մարզիչ երեք անդամներէն մէկը՝ Թիէ-Հանկ Բէքինէն ճամբայ ելաւ Շանկայ երթալու քննելու նաւարանները, եւ զինուորական իրեղէնները Չինու կեդրոնին մէջ ու հարաւային կողմը։ Նաեւ պէտք քննէ հասկնալու համար բանակին վերակազմութեանը մասին։ Հիմա Չին առաջարկեց աւելի առնուազն գումար մը կը ծախսէ զէնքերու, ռազմամթերքներու եւ նաւաշինութեան համար։ Ասոնց ներածումը անընդհատ կը շարունակուի, բայց ճիշդ քանակութիւնը յայտնի չէ։ Հրացաններու համար Մաուզերի դրութիւնը նախամեծար կը համարուի։

ՃԱՊՈՆ

Կանխահաս պատրաստութիւններ.— [illegible].— Երբ Բորթ-Արթուր գրաւուի։

Թոքիօ, 24 օգոստ.— Ճապոնները այնքան վստահ են Բորթ-Արթուրի մօտալուտ գրաւմանը որ արդէն ամէն տեղ պատրաստութիւններ կը տեսնուին այդ առթիւ հանդէսներ կատարելու համար։ Ասահի Շիմպունի քաղաքին յանձնաժողովին ծրագիրը.— Ա. Երբ Բորթ-Արթուր կամ Լիաօ-Եանկի գրաւման լուրը առնուի, չորսակեայ բոլոր բլուրներէն հրավառութիւններ պիտի կատարուին (ծառերու մէջ գիշերուան եւ ցերեկուան համար զանազան նշաններով)։ Բ. Ա. դպրոցները եւ քաղաքին բոլոր բնակիչները իրենց տուներէն դուրս ելլելով Պանզայ (հուռա) պիտի գոչեն։ Կրթարաններուն մէջ եթէ գործաւորներուն ամէնքն ալ չկրնան դուրս ելլել, առաջնորդութիւն մը պիտի կազմուի, Գ. Հանդէսը կազմակերպողները եւ իւրաքանչիւր թաղի ներկայացուցիչները յատուկ պիտի հաւաքուին [illegible], ուր ամէնամեծ ճոխութեամբ պիտի մասնակցին Միքատոյին եւ նաւիրական Սավէի (օ. բն. ծիօղի) [illegible] մը պիտի խմեն, Առաւօտուն [illegible] պիտի տօնեն [illegible]։ Դ. [illegible] կամ չորս անգամ յաղթական կամարներ պիտի բարձրացուին եւ հրավառութիւններ պիտի կատարուին։ Ե. Իւրաքանչիւր թաղ պիտի դրօշազարդուի լապտերներով մը։ Նաւահանգիստը գունաւոր նաւերով ու դրօշներով պիտի զարդարուի։ Զ. Տեղական հեռագրիչներ պիտի ուղղուին պատերազմի դաշտը գտնուող սպայակոյտին եւ պատերազմական ու ծովային նախարարներուն։ Է. Լապտերներով թափօրներ պիտի կազմակերպուին։ Իւրաքանչիւր թաղ այդ մասին պատրաստութիւն տեսնելով նախապէս իմաց պիտի տայ յանձնաժողովին, որպէս զի ամբողջ թափօրը որոշուի։ Այդ թափօրներու ծրագիրները լրագիրներուն մէջ պիտի հրատարակուին։ Ը. Հանդէսին ծախքը, հազար եէն (2500 ֆ.) հանգանակութեամբ պիտի հոգացուի։ Եթէ հաւաքուած գումարը աւելի ըլլայ, մնացածը պիտի տրուի յաղթանակին համար կատարուելիք հանդէսներուն։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 28 Օգոստ.— (Կէս գիշեր).— Զօրավար Սախարով կը հեռագրէ թէ օգոստոս 24ին եւ 25ին Լիաօ-Եանկի շուրջը մղուած կռիւներուն մէջ Ռուսներուն կորուստը կը հաշուուի 1500 հոգի։ Զանազան աղբիւրներէ հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Ճապոնները ամրապէս հաստատուեր են Լիաօ-Եանկի իշխող բարձունքներուն վրայ, Ռուսները ետ մղելէ վերջ։ Օքու զօրավարը երէկ Անշանշանի վրայ յարձակեր է, մինչ Քուրոքի ալ Անբինկի վրայ կը յարձակէր։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ հինգ հարիւր հազար հոգինոց ճապոնական բանակ մը կը պատրաստուի Թոքիոյի մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 27 օգոստոս.— Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը Լիաօ-Եանկէն կ'իմանայ թէ Ռուսները եւ Ճապոնցիները օգոստոս 25 եւ 26ի գիշերները իրենց դիրքերուն վրայ անցուցեր են, որոնք իրարմէ հինգ վերստ հեռու են։ Օգոստոս 26ի արշալոյսին Ճապոնները սկսեր են յարձակիլ ռուսական ամբողջ ճակատին վրայ։ Առտուն, ինչպէս նաեւ երէկ իրիկուն, թնդանօթի ձայներ լսուեր են Լիաօ-Եանկէն, որոնք հարաւային արեւելքէն կու գային։

— Սախարով զօրավարը կը հեռագրէ ընդհանուր սպայակոյտէն.— Օգոստոս 26ին թշնամին յարձակողական ըրաւ Մանչուրիոյ բանակին ամբողջ ճակատին դէմ, եւ մեր ձախ թեւի ջոկատներուն դէմ կեդրոնացուց մէկուկէս զօրաբաժինէ բաղկացած բանակ մը եւ բազմաթիւ թնդանօթներ. այս ուժերուն ճնշման տակ մեր ջոկատները հարկադրուեցան քաշուիլ։ Մեր ճակատին վրայ 150 հոգիի կորուստ ունեցանք։ Կէս օրին թշնամին սաստկացուց յարձակողականը Քոֆէնձիի մեր զօրքերուն դէմ։ Ճապոնական բազմաթիւ զօրքեր գտնուեցան Լանտէնթօնի մէջ։ Ճապոնական բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան։ Ետքը մեր զօրքերն ալ իրենց կարգին յարձակողական սկսելով հարկադրեցին Ճապոնները դէպ ի Նոյենի հովիտը քաշուիլ։ Այս կռիւին մէջ մեր կորուստն է 300 հոգի։ Արշալոյսին Ճապոնները սկսան իրենց յարձակումը ամբողջ մեր բանակին ճակատին դէմ։ Մեր աջ թեւին վրայ կռիւը այնչափ սաստիկ եղաւ որ նոյն իսկ սուինով ընդհարումներ տեղի ունեցան։ Այս կռիւին մէջ մինչեւ 1000 հոգի կորսնցուցինք։ Կէսօրին տեղատարափ անձրեւներ սկսան Լիաօ-Եանկի եւ շրջականերուն մէջ։

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ.— Թշնամիները այնչափ վտանգաւոր դիրքեր գրաւած են որ կարելի չէ զանոնց զինուորական հետեւողութեամբ ճամբորդել։ Լիաօ-Եանկի մէջ լռութիւն կը տիրէ Քուրոբաթքինի զօրավարին եւ ճապոնական բանակին միջեւ մօտալուտ եղող ճակատամարտին նկատմամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր գործակալութեան հեռագիրը ստացած է Չէ-Ֆուէն.— Չինական աղբիւրէ ստացուած տեղեկութիւններու նայելով, Ռաքլիթի, Մարմարիօնի եւ Լիաօթիշանի լեռներուն վրայ գտնուած բերդերն են միայն որ դեռ թշնամին կրակին չեն ենթարկուած, միւս գլխաւոր բերդերը որոնք դեռ Ռուսներուն ձեռքը կը գտնուին, ընդհակառակը ուժգնօրէն կը ռմբակոծուին Ճապոններուն կողմէ։ Թիւ 5 բերդը որ քանի մը անգամ գրաւուած եւ ետ առնուած էր վերջապէս նորէն գրաւուեր է Ճապոններու կողմէն։ Կ'ըսուի թէ Բորթ-Արթուրի ներքնական ծովը վտանգի մէջ է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Իվնինկ Սթանտարտ թերթին Չինական թղթակիցը կ'իմանայ թէ մասնաւոր բայց որ ժամանակաւոր լուրի մը նայելով, Ճապոնները Բորթ-Արթուրը առեր են, Իսկ այդ լուրը խղճի անընդունելի վերջը։ Հետեւաբար մերդայքաղաքին վերջնական անկումը սպասելի է. սակայն Լոնտոնի ճապոնական դեսպանատունը այս լուրը հաստատող ոեւէ տեղեկութիւն չէ ստացած։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կռիւները կը շարունակուին Լիաօ-Եանկի շուրջը։ Կը կարծուի թէ մեծ ճակատամարտ մը սկսած է, բայց եւ է ճշմարիտ տեղեկութիւն չկայ դեռ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ ռուսական բանակը ետ մղեր է Ճապոններուն առաջին յարձակումը, բայց երկրորդ կռիւին մէջ Ռուսները 1200 հոգի կորսնցուցեր եւ իրենց գլխաւոր դիրքերը ձգելու ստիպուեր են։ Ճապոնները վերցուցած են իրենց յառաջացումը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռոսիա, Կրոմպոյ եւ Պոկաթիր յածանաւերուն նորոգութիւնները քանի մը օրէն պիտի աւարտին, եւ անմիջապէս վերջը այս նաւերը Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստէն ճամբայ պիտի ելլեն, Ճապոնի ծովուն մէջ նոր արշաւանք մը ընելու համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսական կառավարութիւնը որոշեց երկրորդ զօրաւոր բանակ մը կազմել, որ չորս զօրաբաժին պիտի բաղկանայ եւ Մուքտէնի մէջ պիտի համախմբուի։

— Ճապոնի եւ Քորէայի միջեւ դաշնագիր մը կնքուեցաւ, որուն համաձայն, Քորէա Ճապոնի թեւարկութեան տակ կ'առնուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Շանկայի մէջ գտնուող ռուս մարտանաւերուն զէնքերը եւ կազմածները վերցուեցան։ Հետեւաբար նաւահանգիստէն աւելի գտնուող ճապոնական նաւատորմը պիտի հեռանայ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԳՐԱՒՄԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 օգոստոս.— Բորթ-Արթուրի գրաւման լուրը պաշտօնապէս չի հաստատուիր։

— Ճապոնները երկու կողմէն կը ռմբակոծեն Ոսկի լեռը եւ Լիաօ-Թիշանը։ Մէկ կողմէ ճապոնական ցամաքային ամրոցները եւ միւս կողմէ նաւատորմը անընդհատ կը ռմբակոծեն այդ տեղերը։

— Բորթ-Արթուրի մէջ Շթոսէլ զօրավարը եւ սպաները գործնական կերպով քաջութեան ցոյց կու տան՝ զինուորները քաջալերելու համար։

— Թօքիոյէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճապոնները գրաւած են Բորթ-Արթուրի ամրութիւններուն արտաքին գիծը։

— Դարձեալ Թօքիոյէն ուրիշ հեռագրի մը նայելով, Ճապոնի կառավարութիւնը բազմաթիւ զինուոր կը պատրաստէ, պատերազմի դաշտը ղրկելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնի պատերազմական նախարարը հրաման տուեր է Օեամա մարկիզին՝ դադրեցնել Բորթ-Արթուրի դէմ յարձակումները որոնք շատ մահացու հետեւանք մը կ'ունենան Ճապոններուն համար։ Ուրիշ ծրագիր մը պատրաստուած է՝ Բորթ-Արթուրը գրաւելու համար։

ՉԷ-ՖՈՒ.— Բորթ-Արթուրէն եկող չինական նաւակի մը մէջ գտնուողները կ'ըսեն թէ օգոստոս 25ին ճապոնական չորս զրահաւորներ տեսեր են Մինսանոյ կղզիներուն քովերը։ Կը կարծուի թէ ատոնց նպատակն է փնտռել ռուսական այն մարտանաւերը, որոնք օգոստոս 10ի նաւային ճակատամարտին ատեն դուրս ելած էին Բորթ-Արթուրէն։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 օգոստոս.— Նիւ-Չուանկէն կը հեռագրեն թէ Մուքտէնի հարաւային ռուսական երկրորդ զօրաբանակի մը կազմութեան հետեւանքն է որ Ճապոնները յարձակողական սկսած են, Լիաօ-Եանկի հարաւային արեւելեան կողմէն 20 մղոն հեռու՝ Անբինկի ամբոյներուն մէջ ռուսական բազմաթիւ զինուորներ կան։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոնական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, երկու կողմերը բաւական կարեւոր կորուստներ ունեցած են այն արիւնոտ ճակատամարտներուն մէջ որոնք Լիաօ-Եանկի շուրջը 4 եւ 5 օր կատարուեցան եւ տեղատարափ անձրեւներու հետեւանքով առժամապէս դադրեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մեծ յուզումով կը սպասուի Լիաօ-Եանկի շուրջը քանի մը օրէ ի վեր տեղի ունեցող ճակատամարտներուն վախճանական արդիւնքին։

ՀՌՈՄ.— Այս տեղի լրագիրներուն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Քուրոքի զօրավարը նկատելով որ իր հրամանին տակ գտնուած վեց զօրաբաժինները անբաւական են ներկայ զինուորական գործողութեանց, օգնական զինուոր ուզեր է Նոծու զօրավարին բանակէն։ Նոծու զօրավարը այդ պահանջումը գործադրեր է։ Օքու զօրավարն ալ օգնական զինուորներ ղրկեր է Բորթ-Արթուրը պաշարող ճապոնական բանակին։ Այդ վերջինները, որոնք Քիւսիւէն կու գան, քառասուն հազար հոգի են։

ՍԽԱԼԻՆ ԿՂԶԻՆ

ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սախալին կղզիին Քորսաքովսքի նաւահանգիստին հրամանատարը, հեռագիր մը ուղղելով Ռուսիոյ ծովային գործոց նախարարութեան, մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդած է Ճապոններուն կողմէ նոյն նաւահանգիստին վրայ կատարուած յարձակումին նկատմամբ։ Ճապոնները առտուան ժամ 7ին նոյն նաւահանգիստին մօտենալով, սկսեր են ռմբակոծել։ Քանի մը տուներ վնասուեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։ Ռմբակոծութիւնը մէկ ժամ մէկ քառորդ տեւեր է եւ յետոյ ճապոնական մարտանաւերը ետ քաշուեր են։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ.— Ա. վէրսի հրդեհը, որ դեռ կը շարունակուէր, առհամատափակուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Ց[illegible] թագաւորը, երէկ Բերլինէն մեկնեցաւ։

ՑԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մարմնական պատիժներու ջնջում.— Տուրքերու ներում.— Քաղաքական յանցաւորներ.— Շնորհումներ՝ Ֆինլանտացիներուն.— Զինուորականներու տուրք։

Բեդերսպուրկ 24 օգոստոս.— Այսօր հրատարակուեցաւ Ցարին յայտարարութիւնը որուն համաձայն ջնջուած են գիւղացիներու, եւ նաւատորմին ու բանակին մէջ ծառայողներուն նկատմամբ գործադրուած մարմնական պատիժները։ Զինուորականները մինչեւ հիմա մարմնական պատիժ կ'ընդունէին, յանցանքը կրկնելնուն ատեն։ Յայտարարութիւնը նաեւ կը ներէ բոլոր այն պարտքերը զորս գիւղացիները ունէին կալուածական եւ ուրիշ տուրքերէ, թէ՛ ներկայ եւ թէ նախորդ շրջաններէ միացած։ Հանձնելու գեղ. եղած տարիներուն մէջ գիւղացիներու տրուած փոխառութիւններն ալ կը ջնջէ։ Այն քաղաքական յանցաւորները, որոնք թուականէ, բռնակալութեան կրնան դատապարտուիլ առանց քաղաքացիական իրաւունքներէ զրկուելու, պայմանաւ որ դատական հետապնդումը սկսած կամ վճիռը տրուած ըլլայ Ցարեւիչին ծնունդէն առաջ։ Յայտարարութիւնը նաեւ կերպ մը տրամադրութիւններ կը պարունակէ, աքսորեալներու եւ դատապարտուածներու վիճակի բարւոքման մասին։ Քաղաքական յանցաւորներ պիտի կրնան իրենց քաղաքացիական իրաւունքները վերստանալ, եթէ իրենց ընթացքը փոխած ըլլալը հաստատէ դատական նախարարին կարծիքով։ Այն քաղաքական յանցաւորները որոնք տասնհինգ տարէ ի վեր աքսորեալ են մինչեւ Ցարեւիչին ծնունդին օրը, ազատ են եւ կը հեռանան երկիր պէտք ըլլալու։ Արտասահման խոյս տուած եւ իրենց երկիրը վերադառնալու փափաքող քաղաքական յանցաւորները պիտի կրնան թոյլտուութիւն առնել ներքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ։ Յայտարարութիւնը ամէնէն աւելի կը զբաղի Ֆինլանտայով։ Մինչեւ 1904 յունուար 1 չվճարուած բոլոր տուրքերը, ինչպէս նաեւ կալուածական եւ փոխառուած գումարներուն մէկ քառորդը շնորհուած են։ Ֆինլանտայի մասնաւոր հասոյթներէն երեք միլիոն մարք առնուելով պիտի աւելցուի այն անձեռնմխելի դրամագլուխին վրայ, որ յատկացուած է աղ-անփականաւոր գիւղացիներուն։ 1902 եւ 1903 տարիներուն մէջ վճարուած տուգանքի գումարները պիտի շնորհուին այն քաղաքային ու հողագործական համայնքներուն համար, որոնք զանց ըրած են անգամներ ընտրել զինուորագրութեան յանձնախումբին։ Առանց արտօնութեան Ֆինլանտայէն հեռացողները պիտի կրնան վերադառնալ մէկ տարուան պայմանաժամի մէջ։ Զինուորական օրէնքի ենթակայ Ֆինլանտացիները երբ վերադառնան, պարտին իշխանութեանց ներկայանալ։ Զինուորական ծառայութենէ խոյս տուող Ֆինլանտացիները ո եւ է պատիժ չպիտի կրեն, պայմանաւ որ երեք ամիսէն ներկայանան իշխանութեանց։ Բացի զօրութենէ եւ վտանգութեան գեղծումէ, բոլոր յանցանքներուն համար դատական հետապնդում չպիտի կատարուի։ Ֆինլանտայի կուսակալը պաշտօն ունի առաջարկելու այն միջոցները, որոնք կրնան ամոքել կեանքն անոնց, որոնց արգիլուած է Ֆինլանտա բնակիլ։ Զինուորական ծառայութենէ խոյս տուող Հրեաները պիտի ըլլան դրամական ա գանքէ։ Վերջապէս Զարին յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ ներկայ պատերազմին մէջ մեռած զինուորականներու այրի պահպանումին ու դաստիարակութեան հոգը պիտի ստանձնէ պետութիւնը։

ՑԱՐԵՒԻՉԻՆ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մկրտութեան արարողութիւնը.— Ներկաները — Ցարուհին ու Ցարեւիչին առողջական վիճակը.— Պատուանշաններ ու անուանումներ։

Բեդերսպուրկ 24 օգոստոս.— Գահաժառանգ մեծ դուքսին մկրտութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ այս առաւօտ, Բեթերհոֆի պալատան եկեղեցիին մէջ։ Կայսր. թափօրը Ալեքսանդրիա պալատէն մեծ պալատ գնաց, քառաձի ոսկեզօծ կառքերու մէջ բազմած, որոնց առջեւէն կ'երթային հեծեալներ եւ խաղախներ։ Բացի կայսրէն, մայր-կայսրուհիէն եւ Ցանտաուռի Թագուհիէն, Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Մէքլէնպուրկ-Շվէրինի մեծ դքսուհին, Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը, Պաթէնպերկի իշխանը եւ կայսերական անդամները, Մետրոպոլիտը հաղորդութիւն տուաւ Ցարեւիչին, որուն վրայ անմիջապէս կայսրը կախեց Ս. Անտրէի կարգին պատուանշանը։ Զանգակներուն ձայնը եւ թնդանօթի 301 հարուածներ ծանուցին թէ մկրտութեան արարողութիւնը կատարուած էր։ Մինչ գահաժառանգ մեծ դուքսը հանդիսաւորապէս կ'առաջնորդուէր Ալեքսանդրիա պալատը, կայսրն ու կայսրուհին ընդունեցին մըկրտութեան արարողութեան ներկայ գտնուող դիւանագիտական մարմինը անդամները եւ պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Կայսրուհին անկողինէն ելաւ երէկ եւ սկսաւ սենեակին մէջ պտըտիլ, ծննդաբերութենէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով։ Ցարեւիչին առողջական վիճակը շատ լաւ է։ Այսօր հրատարակուած յայտարարութեան մը համաձայն, Ցարը կարգ մը մասնաւոր շնորհներ կ'ընէ բանակին եւ նաւատորմին վերաբերեալ անձերու։ Անէն զատ Նիքոլա կայսրը հետեւեալ պատուանշանները տուած է ինքնագիր նամակով.— Ս. Անտրէի ադամանդեայ պատուանշանը՝ Պետական Խորհուրդին նախագահ կոմս Սոլսքիի, Ս. Վլատիմիրի առաջին կարգը՝ Կոլիցին իշխանին։ Ալեքսանտր Նեվսքի պատուանշանը՝ դատական նախարար Մուրավիէֆ կոմսին, եւ եկեղեցական նախարար Պ. Սէրժէֆին. նոյն պատուանշանին ադամանդեայը՝ արտաքին գործոց նախարար կոմս Լամսդորֆի, Ռիխթէր Թիլէնպաշին եւ Վորոնցով-Տաշքով կոմսին, Սպիտակ-Արծիւի պատուանշանը՝ զօրավար Հէյտ Քիլէնպաշին։ Պաոոն Ֆրետրիքի, արքունական կալուածներու պետին, պետական Խորհուրդի անդամ ու անուանեցաւ։ Ծանրանքներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանը՝ Պետական Խորհուրդի անդամ, կայսրը նաեւ այդ պատուանշանները տուաւ։ Սպիտակ-Արծիւի պատուանշանը՝ նախարարաց Խորհուրդի նախագահ Պ. Վիթէի, եւ Ս. Վլատիմիրի պատուանշանին երկրորդ կարգը՝ Պլէհպէի ազգական [illegible]։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Եէմէնի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ Գոնիայի նահանգին նախորդ կուսակալ Թէվֆիգ պէյ։

—Քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին անդամ անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին անդամ Զարեհ Տիլպէր էֆ., որուն յաջորդեց քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին ա՛ դամ Տատեան Տիրան պէյ։

— Միւրէֆթէի գաւառակին գայմագամի օգնական անուանուեցաւ Պաբրայի նահանգին հաշուակալութեանց դիւանին նախկին քարտուղարներէն Մէհմէտ էֆ.։ Ռաշլըքի գաւառակին գայմագամի, օգնական անուանուեցաւ Աթբուլացայի գաւառակին գայմագամի նախկին օգնական Եաքուպ էֆ.։

— Միւթէմաւիղի տարիճան տրուեցաւ Մախսուսէի վարչութեան արկղակալ Համտի էֆ.ի։

— Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Աւստրիոյ զօրավարներէն Պարվըլպըրինի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զաթալճայի գաւառին հաշուակալ Իսհէմ էֆ.ի։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին առաջին մասին բացման հանդէսին ներկայ գտնուելիք պատուիրակութիւնը երէկ Պէրութէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Դամասկոս։ Ալէյէի կայարանին մէջ պատուիրակութիւնը ընդունուեր է Լիբանանի կառավարիչ Մուզաֆֆէր փաշայի ու պաշտօնատարներուն կողմէ։ Կառավարիչը կառախումբ մտնելով, մինչեւ Մէյրճաթի կայարանը ուղեկցեր է պատուիրակութեան։ Բոլոր կայարանները, ինչպէս նաեւ կառախումբը դրօշներով զարդարուած էին։ Ռայաքի մէջ պատուիրակութիւնը ընդունուեր է Սուրիոյ կուսակալ Նազըմ փաշայի եւ ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ։ Հոն ցերեկուան սեղան մը տրուեր է։ Կուսակալը եւ միւս պաշտօնատարներն ալ կառախումբ մտնելով քիչ վերջը Դամասկոս ժամաներ են, ուր փայլուն ընդունելութիւն մը կատարուեր է։ Պատուիրակութիւնը կառավարական պաշտօնատունը առաջնորդուելով հոն բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։ Գիշերը սեղան մը տրուեր է կուսակալ Նազըմ փաշայի ապարանքին մէջ։

ԵԷՄԷՆԻ նոր կուսակալ Թէվֆիգ պէյ, նախորդ կուսակալ Գոնիայի, Եէմէն ժամանելով պաշտօնին ձեռնարկած է։

ՍԱՄՈՍԻ իշխան Եանքօ էֆ. եւ վարչական ժողովը, հեռագիր մը ուղղելով Կայս. Պալատ, երախտագիտութիւն յայտնեցին Վեհ. Սուլթանին այն հոգածութեան համար, որով բարեհաճեցաւ հինգ հարիւր օսմ. ոսկի շնորհել նոյն կղզիին երկրաշարժէն արկածեալներուն։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ.—Դատական նախարարութիւնը Կայս. Պալատ մատոյց ցուցակը այն հարիւր տասնըչորս (112 այր, 2 կին) բանտարկեալներուն, որոնք, իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

— Գաւառներու նոյն կարգի բանտարկեալներն ալ ազատ պիտի արձակուին։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Ելմտական նախարարութիւնը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, շաբաթ օրը սկսաւ մէյմէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ՈՐՍՈՐԴ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՎԱՇՏԵՐԸ.—Գոսովոյի, Սէլանիկի, Մանասդըրի եւ Էտիրնէի նահանգաց մէջ կազմուելիք որսորդ զինուորներու չորս վաշտերը, որոնք ամէնէն ընտիր զինուորներէն պիտի բաղկանան, մասնաւորաբար պաշտօն պիտի ունենան հալածել աւազակներու խումբերը։ Հետազօտութիւնները պիտի կատարեն հեծելանիւ հեծեալ զինուորներ։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատան գործակատարը, առջի օրը, խնդրեց արտաքին գործոց նախարարութենէն՝ իր երախտագիտութիւնները մատուցանել Վեհ. Սուլթանին, այն կայս. շնորհին համար, որով բարեհաճեցաւ Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը եւ նուագածուներու խումբ մը ղրկել Պարսից դեսպանատունը։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախագահին նախագահութեամբ Բ. Դրան վիճակագրութեան յանձնաժողով մը կազմուեցաւ նոյն Խորհուրդին անդամներուն երկքէն եւ ներքին եւ արտաքին գործոց նախարարութիւններուն կողմէ կարգուելիք մէյմէկ պաշտօնատարներէ։ Մեծ-Եպարքոսը ծանոյց որ այդ յանձնաժողովը գումարուելով, խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրուի։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ վեհապետը կարեւոր գումար մը նուիրեց Ատիս Ապապայի մէջ իսլամ Հապէշներու համար կառուցուելիք մզկիթին շինութեան ծախքերուն իբրեւ նպաստ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը նկատողութեան առած է Պ. Քրիսբիի առաջարկը, որով քառասուն տարուան մենաշնորհ կը խնդրէ Պանտըրմայի եւ Պալըքէսէրի մէջտեղը շոգեշարժ կառքեր բանեցնելու համար։

ԲԱՐԻԶԷՆ կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ հանրային պարտքին միացումը հոկտեմբերին պիտի կատարուի Բարիզի մէջ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Պէրլինէն կը գրեն Ստանտարտի թէ Պաղտատի երկաթուղիին եւ Անատոլի երկաթուղիին ընկերութիւններուն միջեւ պայմանագրութիւն մը կնքուած է՝ որով Պաղտատի երկաթուղիին առաջին մասին՝ Գոնիայէն-Էրէյլի (200 քիլոմէթր) շինագործումը յանձնուած է Անատոլի երկաթուղիին Ընկերութեան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պապական նուիրակութեան պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ մոնսէնեօր Պորկոմանէրօ, մինչեւ որ նոր նուիրակը ընտրուի։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ.— Ջանդարմա պաշտօնատունը ծանոյց ամէն կողմ որ մարդահամարի գործողութիւնները, բարձրագոյն հրամանաց համաձայն, մեծ կանոնաւորութեամբ կատարուին։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ.— Օսմանեան Պանքային բոլոր ճիւղերը յառաջիկայ հինգշաբթի գոց պիտի ըլլան, ի պատիւ Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին մէջ Սու Սըղըրլը գետին վրայ բանելիք շոգենաւերուն յատակագիծերը եւայլն կը քննուին հանրօգուտ շինութեանց Խորհուրդին կողմէ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ.— Քրէտի Լիոնէի բոլոր գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ հինգշաբթի, ի պատիւ Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին Սէյհան եւ Ճիհան գետերէն ջրանցքներ բանալով շրջակայ արտերը ոռոգելու համար, Պառոն տը Վանտէօվր մենաշնորհ խնդրեց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ասորիկան-զինուորներու հրամանատար Տէրվիշ պէյ, կ'ըսէ Հագիգաթ, առնուած հրաման մը համաձայն, պաշտօնէ դադրեցուցուեր է։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒԼ-ՀԱՄՐԵՐՈՒ վարժարանին ծախքերուն սահմանուած հասոյթներուն մէջ կան նաեւ կառավարական պաշտօնեաներու վճարուելիք յաւելեալ ամսաթոշակներու հարիւրին մէկը եւ բարեսէրներու կողմէ ըլլալիք նուէրներ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ կազմակերպութեան համար պատրաստուած նոր կանոնագիրը կը տրամադրէ որ ոստիկանները ընտրուին բարի վարքի տէր եւ որ եւ է դատապարտութիւն չկրած անձերէ, որոնք նախնական վարժարաններէ եւ կամ բարձրագոյն նախակրթարաններէ վկայական ունենան եւ կամ անոր համապատասխանող ուսում առած ըլլան։ Անոնց ընդունելութեան քննութեանը ներկայ պիտի գտնուին ընդհանուր դատախազները։ Աստիճանի բարձրացման համար ալ մրցման քննութիւն պիտի կատարուի։ Բարձրագոյն վարժարաններու՝ Միւլքիէ եւ իրաւագիտական վարժարաններու շրջանաւարտները եթէ ոստիկան ըլլալ ուզեն, նախ երրորդ կարգի գոմիսէր պիտի ըլլան եւ հետզհետէ պիտի բարձրանան։ Ոստիկանները առանց դատաստանի պաշտօնանկ պիտի չըլլան։ Ցարդ ընթացքի աէրերէն առնուելիք դրամական տուգանքները Ոստիկանութեան Դրան արկղին պիտի յանձնուին, ոստիկաններու ընդհանուր պէտքերուն յատկացուելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեց ծանուցանել վարժարաններու մէջ ընդունուած դասագիրքերու հեղինակներուն որ առանց հարիւրին երեսուն յատկացնեն Տարիւլխայրի, Տարիւշշէֆագայի եւ համազգային Անկելանոցին նման բարենպատակ հաստատութիւններէն մէկին։

ՔՈԼԷՐԱ.— Պոզուէն կը գրեն վիեննական լրագիրներուն թէ Րէշթի մէջ (Պարսկաստան) քոլէրան հետզհետէ կը տարածուի։ Էնզէլիի մէջ ալ քոլէրայէ մեռներ պատահած են։ Թուրքեստանի Մէրվ քաղաքին մէջ օգոստոս 10/23ին քոլէրայէ յիսունըմէկ հոգի բռնուելով, տասներեքը մեռեր են։

—Մուսուլէն Պիթլիս ժամանողները բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին եւ հիւանդները զատ տեղեր պիտի դարմանուին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ 21 թիւ շոգենաւին ուղեւորները, շաբաթ առտու, բաւական վախ մը անցուցին։ Շոգենաւը Մեծ Կղզիի նաւամատոյցէն բաժնուելէն քիչ ետքը բաւական ծռեցաւ մէկ կողմին վրայ։ Վարի յարկին պատուհանէն, անիւին մօտ, ջուրերը սկսան ներս խուժել. այդ էր պատճառը, որով շոգենաւը ծռեցաւ։ Բարեբաղդաբար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան, որով շոգենաւը կրցաւ ճամբան շարունակել։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ ՄԸ.— Քոնոթանթէն Սթոռասի էֆ. շաբաթ օրը սկսաւ Պրօօտօս անուն յունարէն օրաթերթ մը հրատարակել։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն վիեննական լրագիրներուն թէ Սոֆիայի պահեստազօրքերուն մէջ թանչք ու աչքի հիւանդութիւն ճարակած է։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Շաբաթ իրիկուն ժամ 9ին Գասըմ Փաշա, Ուզուն Եօլ, Թահթա Գաբու Մահալլէսի, Զէյմէ փողոց, տուն մը վերի յարկէն հրդեհ ծագեցաւ, սակայն անմիջական օգնութիւններ հասան, որով կարելի եղաւ կրակին առաջքը առնել, սենեակի մը պատուհանները, սրահին մասը եւ առաստաղը այրելէ ետքը։ Այդ տանը որ նաւային դեր-հազարապետ Խալիլ էֆ.ի սեփականութիւնն է, եւ ուր Բերայի ոստիկաններէն Օրտուլը Մուսթաֆա էֆ. վարձքով կը բնակի, ապահովագրուած չէ։ Կրակը դիպուածի արդիւնք է։

— Շաբաթ գիշեր ժամ 3ին ուրիշ հրդեհ մըն ալ պատահեցաւ Բերա, Գալամպարտնը Եօքուշը։ Քիւլաֆ փողոցին մէջ սնտուկ շինող հելլենացի Մինայի խանութէն հրդեհ ծագելով թէ՝ այդ խանութը եւ թէ երկու ուրիշ խանութներ այրեցան, փոքր տան մըն ալ մասամբ այրեցաւ։

— Երէկ գիշեր ժամ 2ին Նշան Թաշի Թէշվիքիէ թաղը հրդեհ ծագեցաւ ծովային նախարար վախճանեալ Հասան փաշայի ժառանգորդներուն սեփական քարուկիր ապարանքէն։ Թէ՛ այդ շէնքը եւ թէ կիցը գտնուած եւ միեւնոյն անձերուն սեփական ուրիշ շէնք մը այրեցան։ Այդ երկու շէնքերը ապահովագրուած էին Իւնիոն Ընկերութեան։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ, շաբաթ գիշեր, Ճէմալ եւ Մէհմէտ անուն երկու անձեր կռուի բռնուելով, Ճէմալ դանակով զարկաւ Մէհմէտը որ վայրկենապէս մեռաւ։ Ոճրագործը թէեւ փախչիլ փորձեց, սակայն ձերբակալուեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Էրզրումի նահանգին Բէյպուրթի գաւառակին ժողովուրդէն Էշրէֆ անուն աւազակը եւ տասնըմէկ ընկերները որոնք աւազակութիւններ կը գործէին, ձերբակալուեր եւ դատական պաշտօնեաներուն յանձնուեր են։

ՍԷՆԻՓԱԶԱՐԷՆ անցնող կառախումբ մը, երէկ, քիչ մնաց որ իսլամ տղեկ մը կոխոտէր, բայց մեքենավարը ժամանակին կեցուց կառախումբը եւ ազատեց զայն։

ԻՒՆԻՈՆ Ընկերութիւնը, ինչպէս գրած էինք, իր քննիչներէն Օհաննէս Նէրսէս էֆ. Մարզուան ղրկած է, յառաջպէս ճշդելու համար վերջին հրդեհէն Ընկերութեան կրած վնասները։ Օհաննէս էֆ. Պոլիս դարձած է այս անգամ, իր ձեռքով կարգադրելէ ետք ամէն ինչ ի մեծ գոհունակութիւն տեղացի ժողովրդեան։ Ընկերութեան վճարած վնասը կ'անցնի 3200 օսմ. ոսկին եւ ասիկա քիչ բան չէ, եթէ ի նկատի առնենք թէ այս առաջին անգամն չէ որ ներկայ տարուայ մէջ Իւնիօն Ընկերութիւնը այսպիսի խոշոր վնասներ կը վճարէ առանց դժուարութեան։ Իւնիօն նոր ապացոյց մը կուտայ այսու թէ մեր հրապարակին վրայ վայելած ընդհանուր վստահութեան եւ ժողովրդականութեան լիովին արժանի է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Պատրիարքարանի

Յառաջիկայ հինգշաբթի, 19 ամսոյս, Օգոստափառ Կայսեր Գահակալութեան տարեդարձն ըլլալով, նոյն օրն մասնաւոր հանդիսաւորութեամբ բարեմաղթութիւնք տեղի պիտի ունենան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, վասն արեւշատութեան եւ թանկագին կենաց նորին Կայսերական Վեհափառութեան։

Հետեւաբար յատկապէս կը հրաւիրուին մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող Սրբազան եպիսկոպոսունք, Ս. Եկեղեցեաց քարոզիչք, վարդապետք եւ աւագերիցունք եւ քահանայք, ազգային ատենականք եւ Վարչական ժողովոց եւ Տեառց ու Թաղական Խորհրդոց եւ Հոգաբարձութեանց անդամք նոյն օրն, ժամ ճիշդ 3ու կէսին ներկայ գտնուիլ ի Պատրիարքարանս, իբր հրաւիրագիր նկատելով ներկայ յայտարարութիւնս։

(ԿՑիէ)

Երէկ առտու, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Ս. Պատրիարք Հայրը հանդիսաւոր պատարագ մատոյց Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, որուն տօնախմբութիւնն էր։ Տաճարը լուսազարդուած էր շքեղապէս եւ դպիրները հագած էին այն նոր շապիկները որոնք պատրաստուած են Ցովհաննէս էֆ. Թաւշանճեանի 1000 Ֆր. նուիրատուութեամբը։ Երկսեռ հաւատացելոց խուռն բազմութիւն մը լեցուցած էր եկեղեցին։ Ս. Պատրիարքը օրուան տօնին վրայ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ։

Պատարագէն ետքը, խաղողօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց Ս. Պատրիարքը եւ յետոյ առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդարան, որուն դրան առջեւ ջերմ մաղթանքներ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար, որոնց ձայնակցեցան ներկաները «ամէն»ներով։ Միջօրէին, Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան, Պատրիարքարանի մէջ։

— Ս. Աստուածածնայ տօնը հանդիսաւորապէս տօնուեցաւ երէկ մայրաքաղաքիս միւս եկեղեցիներուն մէջ ալ, ուր քարոզիչները պատարագեցին եւ կատարեցին խաղողօրհնէքը։

—Դուրեան Սրբազան շաբաթ օրը Պանտրմայէն Պոլիս հասաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը այս շաբթու կ'ուղեւորի Պիլէճիկ, տեղւոյն Առաջնորդին եւ ժողովրդեան մէջ ծագած անհամաձայնութիւնը կարգադրելու համար, որմէ ետք կը վերադառնայ Արմաշ, սպասելով իր առաջնորդութեան հրովարտակին շնորհուելուն, որպէս զի անկէ վերջը խորհի իր նոր պաշտօնին վերաբերեալ կարգադրութեանց վրայ։ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս կը տեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ Պանտրմայի ճամբով Պիլէճիկ գացեր եւ տեղւոյն Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիի վրայ քահանայ ձեռնադրեր է տիրացու Կարապետ Հէքիմեանը, կոչելով զայն Տ. Գաբրիէլ։

—Մանչէսթրի հոգեւոր հովիւ Տ. Յարութիւն քհն. Սեփերճեան մօտերս ճամբայ կ'ելլէ Իզմիրէն դէպի իր պաշտօնատեղին։ Իզմիրի Պատր. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վ. գովելով նոյն քահանային բարեացակամ ծառայութիւնները, խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ յիշեալ քահանան պատուի աւագութեան տիտղոսով եւ ծաղկեայ փիլոնով։

—Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը ըստ սովորութեան կանոնաց յատուկ Պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր եկեղեցիի մէջ։ Հետեւաբար Թաղերէ այցելող ընտանիքներու դիւրութեան համար արարողութիւնները պիտի սկսին ժամը 1ին, իսկ Ս. Պատարագը ժամը 3ին։

—Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան այս առտու մայրաքաղաքս հասաւ Երուսաղէմէն եւ ուղղա՛կի Օրթագիւղ՝ իր բնակարանը գնաց, այսօր՝ տօնի առթիւ՝ Պատրիարքարանը գոց ըլլալուն։

—Տոքթ. Միսաք էֆ. Ճէվահիրճեան մէկ ոսկի նուիրած է Գումգափուի Աղքատախնամին եւ միանգամայն ինք նուիրած է Մայր եկեղեցւոյ երէկ առաւօտեան հանդիսաւոր արարողութեանց պահուն տաճարին մէջ վառուած բոլոր մոմերը։ Ուրիշ բարեսէր ազգային մըն ալ մէկ ոսկի եւ 70 օխա հաց նուիրած է յիշեալ Աղքատախնամին։

—Ծանօթ նկարիչ Սիմոն էֆ. Եազըճեանի կողմէ Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն նուիրուած պատկերը, որուն օծումը կատարուեցաւ անցեալ ուրբաթ օր, արուեստագիտական գնահատելի արժանիք մը ունի, գոյներուն յստակութեամբը եւ ամբողջ նկարին բնականութեամբը, ինչպէս կը հաւաստեն այդ պատկերը տեսնողները։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Խնամակալութիւնս իր ջերմագին շնորհակալութիւնները կուգայ յայտնել հրապարակաւ հետեւեալ բարեսէր ազգայնոց որոնք հաճած են Որբանոցիս վերաշինութեան ծախուց ի նպաստ հետեւեալ նուիրատուութիւններն ընել.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր՝ 10 օսմ. ոսկի Զօրայեան եղբարք (Բարիզ) 25.99 Ո՛ն 20, Ա. եւ Խ. Խօրասանճեան՝ 15, Տիկին Իսկուհի Փափազեան՝ 10. Գէորգ Մուրատեան՝ 10, Ո՛ն 10, Ռուսճուգ՝ 8.71, Սարգիս Մանուկեան որդիք՝ 7, Ց. Գնաճեան որդիք՝ 7, Ա. Կ. Արզէնեան՝ 5, Արմենակ Մանուկեան՝ 5, Ց. Մ. Ստամպօլլուեան եղբարք՝ 5, Ցովսէփ Գազազեան՝ 5, Բ. Տամատեան՝ 5, Ո՛ն 5, Ցարութիւն Գարամանեան՝ 5, Կարապետ Պասմաճեան՝ 5, Մ. Ց. Ալալէմճեան՝ 5, Սէրվիչէն էֆէնտի՝ 5, Դր. Մելքիեան՝ 5, Թովմաս Հանէօեան՝ 5, Գրիգոր Խան Շամտանճեան՝ 5, Բրուճեան Զաւէնտեան Ընկ՝ 4, Գառնիկ Սնապեան՝ 3, Պ. Տէլիրմէնճեան որդիք՝ 3, Ն. Մ.՝ 3, Մաքրուհի Նարլեան՝ 3, Միհրան Սէթեան՝ 2.5, Կ. Մ. Խէրպէկեան՝ 2, Բ. Մնուքեան՝ 2, Լեւոն Սամաթեան՝ 1, Օհնիկ-Միհրան՝ 1։ Գումար 212.75 օսմ. ոսկի։ Գումար նախորդ ցուցակի 533։ Համագումար 745.75 օսմ. ոսկի։

(ԿՑիէ)

ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ Պ. ՄՈՄՃԵԱՆ

Երէկ ժամը 7ին Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ ռուսական հիւպատոսարանի թարգման Պետրոս էֆ. Մոմճեանի կողակից եւ Զարմայր էֆ. Ճիմարախոսեանի քրոջ Տիկին Թագուհի Պ. Մոմճեանի յուղարկաւորութիւնը, որուն կը նախագահէր Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս, իր շուրջն ունենալով վարդապետներ եւ քահանաներ։ Մեռելական արարողութենէն ետքը, հանգուցեալին դագաղը առաջնորդուեցաւ եկեղեցիին բակը, ուրկէ մեռելակառքով Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը փոխադրուեցաւ։ Յուղարկաւորները բակին մէջ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին Պետրոս էֆ. Մոմճեանի եւ Զարմայր էֆ. Ճիմարախոսեանի։ Բազմաթիւ յուղարկաւորներ ալ կառքերով մինչեւ գերեզմանատուն հետեւեցան դագաղին։ Ի պատիւ Պետրոս էֆ. Մոմճեանի՝ ռուսական դեսպանատան կողմէ ղրկուած էին քարտուղար Պ. Պ. Տէլլոֆ, Իսթիթանոֆ, Եռնի, Վասիլիեւսքի, Բամբուրա, թարգման Պ. Վիչէսոֆ. նաեւ հիւպատոսարանէն Պ. Տիմիթրիէֆ, փոխ հիւպատոս Իէքիմոֆ եւ Պ. Տէրաէֆոֆ։ Դեսպանատան կողմէ յատկապէս ղրկուած պսակներ ալ եկած էին, որոնք դագաղին առջեւէն կ'երթային։

Յուղարկաւորներուն մէջ կը նշմարուէին Վսեմ. Սեբէհ էֆ. Ունճեան, Պասրէկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Գրիգոր Խան Շամտանճեան, Բարսեղ էֆ. Մանուկեան, Գառնիկ էֆ. Սարգիսոֆ, Գրիգոր էֆ. Սէլիմէճեան, Մարգար էֆ. Ունճեան, Հագոպ պէյ, Արտաշէս էֆ. Հիւրմիւզ, Պօղոս էֆ. Բէրէքէթեան Ալեքսանդր էֆ. Փանոսեան, Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեան եւ ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձինք։

Ծաղկեպսակ նուիրած էին Պետրոս էֆ. Մոմճեան, Միհրան էֆ. Թիւլպէնտճեան, Զարմայր էֆ. Ճիմարախոսեան եւ Գրիգոր էֆ. Սէլիմէճեան։

Այս առթիւ Պետրոս էֆ. Մոմճեան բազմաթիւ ցաւակցական հեռագիրներ եւ քարտեր ստացաւ հեռաւոր բարեկամներէ։

ՌՕԲԷՐԹ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/15ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բազմացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը, ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզի եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է [illegible], իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ՝ վերջին դրութեան համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասներկու տարեկան աշակերտներ։ 37 8—20

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԹՈՔԻՕ, 28 օգոստոս.— Ռէօթէր Աժանսեան թղթակիցով կը ծանուցանէ թէ որ եւ է դրական լուր առնուած չէ Բորթ-Արթուրէն ու Լիաօ-Եանկէն։

—Ճափոնները, Բորթ-Արթուրի մօտ, քանիցս փորձեցին գրաւել Իլտանի ամրոցը, (Բորթ-Արթուրի արեւմտեան կողմը) բայց միշտ ետ մղուեցան։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՄՈՒՔՏԷՆ.— Վիրաւոր փոխադրող կառախումբ մը քաղաքէն անցաւ։ Վիրաւորները կը պատմեն թէ երեք օրէ ի վեր կատաղի ճակատամարտ մը կը կատարուի Անշիկի մօտ։ Անշենհաա կը կռուին։ Ճափոնական երկու հրետաններ՝ բոլորովին կոտրատուեցան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ.— Ամերիկեան Պալթիմոր յածանաւակը հրաման առաւ չինական ջուրերը երթալու։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿԻ ՄԷՋ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 28 օգոստոս.— Զրոյց կայ թէ Լիաօ-Եանկի շուրջը կատարուած ճակատամարտներուն մէջ Ռուսերը գրաւեր են ճափոնական 32 թնդանօթ։

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բորթ-Արթուրի գրաւման լուրը չհաստատուեցաւ։ Շթէօսէլ զօրավարին կողմէ Քուրոբաթքին զօրավարին ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բորթ-Արթուր տակաւին վեց շաբաթ կրնայ դիմանալ։

ՎԵՐՋԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԵՐԸ ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԵՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԽԶՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 օգոստոս.— Մուքտէնէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Աչ-Բինկէն առաջ մղեն հեռուն՝ Լանկ-Հոյի հովիտին մէջ կատարուած վերջին ճակատամարտին առեն ռուսական բանակին ձախ կողը ստիպուեր է նահանջել։ Գուրոքի զօրավարին բանակին կեդրոնը գրաւեր է երկաթուղին՝ Մուքտէնի հարաւային կողմը, այդ կերպով խզելով Ռուսերուն հաղորդակցութիւնները։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ասքոլտ եւ Կրոզովոյի ռուս յածանաւակներուն զէնքերը եւ կազմածները դեռ վերցուած չեն։

ՊԷՐԼԻՆ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսրը այցելութիւն պիտի տայ Ռումանիոյ Թագաւորին։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԹՈՔԻՕ, 25 օգոստոս.— Բորթ-Արթուրի վերջնական յարձակումը մօտալուտ է։ Հզօրագոյն թնդանօթներ անձրեւի պէս ռումբ կը տեղացնեն քաղաքին եւ բերդին վրայ։ Ռուսերուն բոլոր ամրոցները, նաւահանգիստին անմիջական մօտերը, Ճափոններուն ռմբակոծութեանը ենթակայ են։ Հակառակ անընդհատ ռմբակոծութեանց, ռուսական ամրոցներէ մէկ քանին կը շարունակեն բաւական կրակ մը տեղացնել եւ կը կարծուի թէ անոնց գրաւումը սուղի պիտի նստի Ճափոններուն։ Այնպէս կը նկատուի թէ նախ քաղաքը եւ նաւահանգստին մօտակայ ամրոցները պիտի գրաւուին եւ թէ վերջին ընդդիմութիւնը Լիաօ-Թի-Զանի բարձունքներուն վրայ պիտի կատարուի։ Ճափոնի կառավարութիւնը տեղեկութիւն չի հաղորդեր գործողութեանց ընթացքին եւ կորուստներու թիւին վրայ, բայց ընդհանուր համոզումը այն է որ Բորթ-Արթուրի գրաւումը բիւրաւոր կեանքերու կորուստին պատճառ պիտի ըլլայ։ Ճափոնի իշխանութիւնները կատարեալ վստահութիւն ունին վերջնական արդիւնքին վրայ, որով փողոցները եւ տուները [illegible] կը զարդարուին՝ գրաւումը տօնելու համար։

—Քաթաօքա ծովակալը կը ծանուցանէ թէ Նիշին եւ Քազուկա յածանաւակները, երէկ, երբ ռուսական ամրոցները կը ռմբակոծէին, տեսեր են թէ Ռուսերը թնդանօթի բռնած են ճափոնական ամրոց մը Լանկ-Զին-Զէի ամրոցին մօտ։ Նիշին եւ Քազուկա եղերքին մօտենալով կրակ ըրեր են նոյն ամրոցին վրայ, լռութեան դատապարտելով Ռուսերուն թնդանօթները։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԷՐԼԻՆ, 25 օգոստոս.— Պէրլինէր Թակէպլաթի Թղթակիցը՝ Բոէքէ գնդապետը կը տեղեկագրէ թէ Քուրոքի զօրավարին յառաջապահները Թայ-Զէ գետակին կէս ճամբուն մօտ կը գտնուին եւ ճափոնական զօրասիւն մը, Ֆուշիմա զօրավարին հրամանատարութեան տակ, Լիաոյի արեւմտեան կողմը դիրք մը գրաւած է։ Լոքալ Անցայկըրի Թղթակիցն ալ Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրէ թէ Օգու զօրավարին բանակը, Անշանշանի առջեւ, [illegible] խոշոր թնդանօթ ունի։ Կը հաւաստուի թէ Ճափոնները նախ մտադիր էին թէ՝ այդ տեղին եւ թէ Լիաօ-Եանկի վրայ յարձակիլ։ Կ'երեւայ թէ Բորթ-Արթուրի յամառ ընդդիմութիւնը եւ ռուսական բանակին ծրագիրներուն փոփոխութիւնը արգիլեր եղած են Ճափոններուն նախնական ծրագրին գործադրութեանը։

— Գերմանական վերոգրեալ երկու թերթերուն թղթակիցները կ'ըսեն թէ Բորթ-Արթուրի առջեւ ճափոնական զինուորներուն հրամանատար կարգուած է Եամակաթա մարէշալը փոխանակ Նոճի զօրավարին։ Զինուորական ուրիշ քննադատներ հաւատալի չեն նկատեր այդ լուրը։

ԶԱՐԵՒԻՉԻՆ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 25 օգոստոս.— Զարեւիչին մկրտութեան վրայ նոր տեղեկութիւններ կը հաղորդուին։ Նորածինը բարձի վրայ դրուած կառքէն մատուռը տարուեցաւ։ Բարձը կը կրէր Կալիցին իշխանուհին, որուն կ'ընկերանային Ռիւթէր եւ Վօրոնցով-Տաշքով զօրավարները։ Մկրտութեան պահուն երբ մետրապոլիտը երեք անգամ աւազանին մէջ ընկղմեց, Զարեւիչը երեք անգամ բարձր ձայնով լացաւ։ Կայսրը, մայր կայսրուհին եւ մեծ դուքսերը եւ դքսուհիները մատուռին դուռնէն ընդունուեցան Բեդերապուրկի մետրապոլիտին կողմէ՝ շրջապատուած սինոդականներէ եւ արքունիքին կղերականներէն։ Արարողութենէն ետքը ինը հարիւր հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ։ Այդ միջոցին Զարը պատիւ մը կատարելով խօսակցեցաւ գլխաւոր կոչնականներուն հետ։ Ամէնքն ալ ոսկեճամուկ համազգեստներ կը կրէին եւ տիկինները ալ փայլուն արդուզարդեր։ Բեդերհօֆ եւ Բեդերապուրկ գիւղերը լուսազարդուած էին, թէեւ անձրեւ կը տեղար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 14 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Օ.	83	28
Ամենէն բարձր գին	»	83	29
Ամենէն վար գին	»	83	24
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	121	37
Ամենէն բարձր գին	»	121	50
Ամենէն վար գին	»	121	37

ԲԱՑՈՒՄ 16 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Օ.	83	29
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	50
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		225	—
Տէրքօզ		243	50
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	62
» ժուիսանս		2	—
» պարտամուրհակ		493	—
[illegible]		513	—
Թրանսվալ		99	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		351	—
» » » Բ		266	—
Լաւրիօն		49	50
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		21	85
» պարտամուրհակ	«	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 ½
Բարիզ » »	Ֆր.	23	07 ½
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անմիջապէս չէք	մարք	18	72
Վիեննա չէք	Քռօն.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բօյ Էմբէրիալ	»	89	20
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուբլի թղթադրամ	Օ. Օ.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	13
Միացեալ պարտք բաց.	85	50
» գոց.	85	50
Օսմանեան Պանքա	12	63
Թուրքական 1888-1889	92	—
Հելլենական 5 %	45	50
» Մոնոփոլ	47	50
Պուլկարական 1892	93	—
Էժիբսիէն Ունիֆիէ	105	—
Ճափոնական %	74	37
Ռանտֆոնթէյն	3	68
Շարթըէտ	1	62
[illegible]	85	36 ¼

ԲԱՐԻԶ, 27 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանդ 3 %		98	15
Միացեալ պարտամուրհակ բաց.	Ղրշ.	87	40
» գոց.	»	87	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	563	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	123	75
Օսմ. [illegible]	»	456	—
Օսմ. Ռէժի	»	376	—
[illegible] 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ գուպոնը կտրած	»	1149	—
Իտալական Ռանդ	»	103	95
Սպանիական արտաքին	»	87	37
Աւստրիական	«	103	60
Պորտուգալ	»	95	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	20
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	255
[illegible]	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	125	65
Օսմ. Ռէժի	»	343	—

ՊԷՐԼԻՆ, 27 Օգոստոս

Միացեալ պարտամուրհակ	Ֆր.	83	90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	127	75
Անատ. երկթ. պարտամուրհակ	»	105	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՊՐԻՒՍԷԼ, 27 Օգոստոս

Միացեալ պարտք	86	25
Ռումէլիի երկաթուղի	123	50

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տոկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի եւ մանկտղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՍՕ եւ Ընկ. Գալաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՌՈՒԴՈՒՖ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

18 12—50

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Ջղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլիւէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն տոքթէօռ ԴԸ-ՐՕՆԷԼԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփ, գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթօռ Գռոնեէ եւ ընկ. 75ը Պօէթի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզլիքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 12—30

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւերուն երթեւեկութեանց ժամանակացոյցը որ վաղը իրիկուն, յուլիս 31, կ'աւարտի, այդ թուականէն վերջն ալ պիտի շարունակուի, սա փոփոխութիւններով.

1, 2, 3 եւ 4 թիւ երթեւեկութիւնները ջնջուած են։ Առաւօտները ժամ 9.30ին Սկիւտարէն կամուրջի եւ Պէշիկթաշի, ժամ 10.5ին կամուրջէն Պէշիքթաշի եւ Գուզկունճուքի եւ ժամ 10.20ին Պէշիքթաշի Գուզկունճուքի եւ Սկիւտարի երթեւեկութիւնները ջնջուած են։ 5-5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթեմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշագ, Փորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գանթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ աւելի զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գոնսինեասիոնով եւ ազատ [illegible] ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու քուբոնները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% [illegible] եւ 3% գերմանական Իւնիֆիէի փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, [illegible] ընթացիկ հաշուի դրութեամբ. յիշեալ Իւնիֆիէները՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփերուն մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաք եւ Ռոտիկի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճատտէսի.

Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմօրչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա. Մ. Էդիէն Քրէմէզի, Թէվէքքիւլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Լ. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիփա, Բէնտիք.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 16—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 19—35

Վոսփորէն կամուրջ

10 15 ա. հիս. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.
10 30 Պէյք. Եէնք. էմիրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշկ. գ. թ.
1 25 Գուզգ. պէշիկ.
10 5 Պյք. բաշպ. չպգլ. զանլ. միրկ. ա. հիսար.
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. գպթշ.
10 45 Ենմ. մէզք. պյքտ. Թրպ. Եէնիք. սթէն. միրկ. պէշիք.
12 15 չէնկլ. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրչ. օրթ. պէշքթ. գապաթաշ.
11 19 պէյք. բաշպ. ենք. չուպ. զանլ. ա. հիսար
1 17 գուզգ. պէշկթ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ.
1 — Պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. գ պաթ 2.
1 50 Ենմ. մէզք. պէօյ. Թրպ. Եէնիք. սթն. էմիրկ. ը. հիսար պէպ.
1 5 Ա. հիսար զանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
12 45 Ենիմ. մէզպ. պյքտ. Թարպ. Եէնգ. սթն. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. էմիրկ. ը. հիսար. պէպէք. արնավ. գուրչ. օրթ. պէշկթ.
1 30 Պէյք. ենք. սթէն. միրկ. ը. ա. հիսար.
1 5 Եէնմ. մէզպ. պյքտ. քիրէճ. Թրպ. պէյքօզ. բաշպ. չպուք. զանլ. ա. հիսար. զանտ. պէշկթ.
2 22 Օրթ. պէշիք. սկիւտ. ը.
2 17 Գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. գապաթաշ. սկիւտար.
1 11 Ը. ա. գավագ. ենմ. մէզք. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. պէշիքթաշ.
2 45 Միրկ. ը. հիս. Պէպէք. արնվ. Գրչ. Օրթ. պէշքթաշ
2 45 Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Զնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 Օրթ. գուզկ. պէշթ. գապթշ. սիրքէճի.
3 30 Պէք. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկթ.
3 15 Ենմ. Մէզպ, պէօյք. քիրէճ. Թրպ. Եէնք. Սթէն. միրկ. Ը. Հիսար. պէպ.
4 5 Ա. հիսար զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. Օրթ. պշկ. գապաթաշ. սիրքէճի.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ. սկիւտ.
4 24 Ը. ա. Գավագ Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. ը. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.
6 — Պէյք. բշպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանք. չնկլ. պէյլ. Գուզգ. պէշկ. գպթ.
6 — Ենմ. մզրպ. պէօյք. Թարպ. ենիք. սթն միրկ. ը. հիս պէպէք արնվ. գրչ. օրթ պշկ.
6 45 Պէյք. բաշպ. ենիք. չպուգ. սթն. զանլ. միրկ. ը. ա. հիս. զնտլ. պէպ. ա. ն. վանիք. գրչ. պէյլ. օրթ. գուզ. պէշկ. գապթ.
7 30 Ենմ. մէզրպ. պյքտ. Թրպ. պէյք. ենք. սթն. միրկ. ը. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրթ. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկք. պէյլ. սկիւ.
9 3 Օրթ. գուզկ. սկիւտ.
7 54 Ը. ա. Գավագ մէզպ. պէօյտ. Թրպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. Գանտ. վնք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ.
9 30 Եէնիմ. մէզք. պէօյքտ. Թարպ. ենիք. սթէն. Միրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկթ.
10 41 Սթէն. միրկ. պէշիկթ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիք. գուրչ. օրթ. պէշիկ.
10 30 Պէյք. բաշպ. չպուք. զանլ ա. հիսար չէնկք պէյլ. գուզկ. պէշք. սկիւտ.
10 30 Եէնիմ. մէզպ. պէօյք. Թրապ ենք. սթն. միրկ. ը. հիս. պէպ. Արնավ. գուրչ. օրթ. պէշիկ. գապաթ.
10 37 Ա. գավագ մէզպ. պէօյք. Թէրպ. ենք. սթէն. միրկ. ը. հիս. արնավ. գապաթ.
1 — Պէյքզ. ենիք.

Կամուրջէն Վոսփոր

11 30 Ա. Հիս. զանլ. չուպ. ենք. բաշպ. Պէյք
11 25 Գպթշ. Պէշկ. Օրթ. Գուրչ. արնավ. Պէպէք Ը. հիսար. էմիրկ. Սթն. Ենք. Թրպ Պէօյք. Մէզ. Ենմ. Ը. ա. գավագ.
11 50 Սկիւտ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար.
12 25 Ա. հիս. զանլ. չպուգ. բաշպ. պէյքօզ
12 — արնավ.
12 3 Պէշկթ. զանլըճա
12 35 ա. հիսար
1 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթն. ենք. Թրպ. քիրէճ. պէօյք. մէզպ. ենմ.
1 30 Պէշկթ. զանտիլլի
1 45 Պշկ. Օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ.
1 40 Իսկ. գուզկ. պէյլ չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուք. ենք. բշպ. պէյքօզ.
2 05 Սկիւտարէ գուզկ. օրթաքէօյ
2 30 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. ը. ա. գավագ
2 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չնկլ. զանտ. ա. հիս. զանլ. պէյքօզ
3 5 Գապաթաշէն Իսկ. գուզկ. օրթաքէօյ
3 30 Գապթ. պէշկթ. գուզկ. չէնկ. պէյլ. վանք. զանտ. ա. հսր. զանլ. չուպ. բաշպ. պէյք
3 45 Գապթ. պէշկթ. Իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. զանտ. ա. ը. հիս. միրկ. զանլ. սթն. ենք. բաշպ. պյքօզ
4 — ա. հիսար
4 5 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթն. ենք ը. Թրպ. պէօյք. մէզ ենմ.
5 — Պշկթ. գուզկ. պէյլ չէնկ. վանք. ա. հիս. զանլ. չպուգ. բաշպ. պէք. Թարպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
6 — Գապթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Թրպ. պէօյիւք. մէզ. ենմ. ը. ա. գավագ
6 45 Գապթ. Պէշկթ. Իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. զանլըճա
7 25 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկ. սթէն. ենիք. պէյք. Թարպ. պէօյք. մէզ ենմ.
8 10 Պշքթ. Իսկ. գուզկ. օրթ.
8 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուգ. բշպ. պէյքօզ
8 30 Գապաթ. պէշկ օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ը. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. պէյք. մէզ. ենիմահլէ
9 — Պէշկ. միրկ. ենիք. Թրապ. պէօյք. մէզ. ենիմ. ը. ա. գավագ
9 30 Պշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. զանտ. ը. հիս. միրկ. սթէն ա.
10 5 Միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
10 — Պէշիք. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանլ.
10 25 Պէշքթ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուքլը բշպ. պէյք. մէզպ. ը. ա. գավագը
10 15 Սիրքէճիէն կամուրջ Պէշկթ. գուզկ.
10 5 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք
10 40 Պէշկ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթն. ենք. Թրպ. քիրէճ. պէօյք. մէզպ. ենմ.
1 50 Պէշիկթ. պէյլ. վանի. զանտ. ա. հիսար
11 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ ը. հիս. միրկ. սթն. ենք. պէօյք.
11 40 Պէշկ. Միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
11 20 Գապաթաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիքէօյէն զանտ. ա. հիս. միրկ. ենք. բ. պ. պէյք.
11 35 Պէշկթ. զանլ. ա. հիսար զանլ. չպուք. բաշպ. պէյք.
11 50 Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. պէպ.
11 45 Գապթ. Պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար. էմիր. սթն. ենք.
12 15 Պէշկթ. ենք. Թրապ, պէօյք մէզ. ենիմ.
1 8 Եէնիքէօյէն բաշպ. պէյք զ.
12 10 Պէշիկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար
12 15 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկէօն.

ՀԱՅԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱՔՔԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին. Հաքքը Էքրէմ խայծղանը օսմ. եւ օտար բժիշկներու քննութեանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում մը չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 24 12—50

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՂ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ աճող կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հռչակաւոր յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին աստիճանի կատարեալ, իրապէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառգիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է ստանալ այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, Թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ երբ նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։ 25 7—20

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ [illegible] ՎՃԱՐՈՒԱԾ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսաթլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Քասամ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն [illegible] որ կարենար արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

28 13 48

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ նշանդրում ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասեր եւ նորագիւտութիւններ ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տանը։ 16 19—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	49	Կոզօ	11	Մալթա	724	Ռոզարիօ	133
Ալէքթօ	3607	[illegible]	[illegible]	Կլոտի	1 95	Մարէնկօ	1273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորուս	835	Իրօ	775	Մարդէլլ	37 9	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	[illegible]	43 1	Հիտալկօ	1581	[illegible]	35 7	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տորինօ	9 7	[illegible]	3 2	Միլ	1 57	[illegible]	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	383	Հորաթիօ	26 0	[illegible]	[illegible]	Թասսօ	1323
Պրավօ	1676	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	4 9	Թ. Ուիլսըն	13 6
Պրիւնօ	831	[illegible]	5 4	Իակ	2354	Էրօ	1033	[illegible]	3327
[illegible]	445	Էպօ	2461	Իտահօ	5 4	Օհիօ	41	Թոլէտօ	1470
[illegible]	1331	Էլտորատօ	1020	[illegible]	10 0	[illegible]	4036	[illegible]	481
[illegible]	1337	[illegible]	84	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1515	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	9 4	[illegible]	2207	[illegible]	637	Վասք.	1911
[illegible]	1694	Ֆինլանտ	1 28	[illegible]	1700	[illegible]	510	Վոլօ	1289
[illegible]	2759	Ֆլամինկ	549	Լէօ	1053	[illegible]	229	Վոլթուրն.	2396
[illegible]	1831	Ֆրանչիսքօ	4583	[illegible]	2272	[illegible]	1663	[illegible]	135
[illegible]	697	Կալիլէօ	306	Լիվոռնօ	1 3	Ռոլլօ	613	Զէնօ	120
Գոլորատօ	4 35	Կիթանօ	1143	[illegible]	31	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Մօռնէֆօ շոգենաւը. Նաւապետ Պօքսօլ։
Քօնկօ » » Հարպորտ։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՈՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 39—50

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս
Գշ. 17, 30 Սեւաստաբոլ ժամը 10ին առտուն Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 19, 2 Օտեսա ժամը 10ին առտուն։
Շբ. 21, 3 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
1 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 19—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՃԱՄԲՈՐԴԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Օգոստ. 29ին Ինտգոյի, Սեւ Ծովէն։
» 30ին Պրազան, Անվէրսէն։
Սեպտ. 6ին Մինկրէլի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

Օգոստ. 30ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա։
Սեպտ. 7ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալէն՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 11—50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Նիւ-Եորքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Քարոնիա	18900	Սիլվանիա	559
Քարմանիա	18900	[illegible]	4341
Լուքանիա	12950	[illegible]	3229
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2652
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2131
Աուրանիա	7269	[illegible]	16 1

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ա. ՍԻԿԷՐ
36 50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի. Պորտոյի. Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	3000	Թիպս	2500
[illegible]	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսաքիս	2250
Քեա Նորուս	3000	Բէրա	2250
[illegible]	3000	Սֆինքս	2000
Օսանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մացիրիս	2500	Իւլէտա	1400

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 25—50 13 Ճէյմս Սդրէդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ